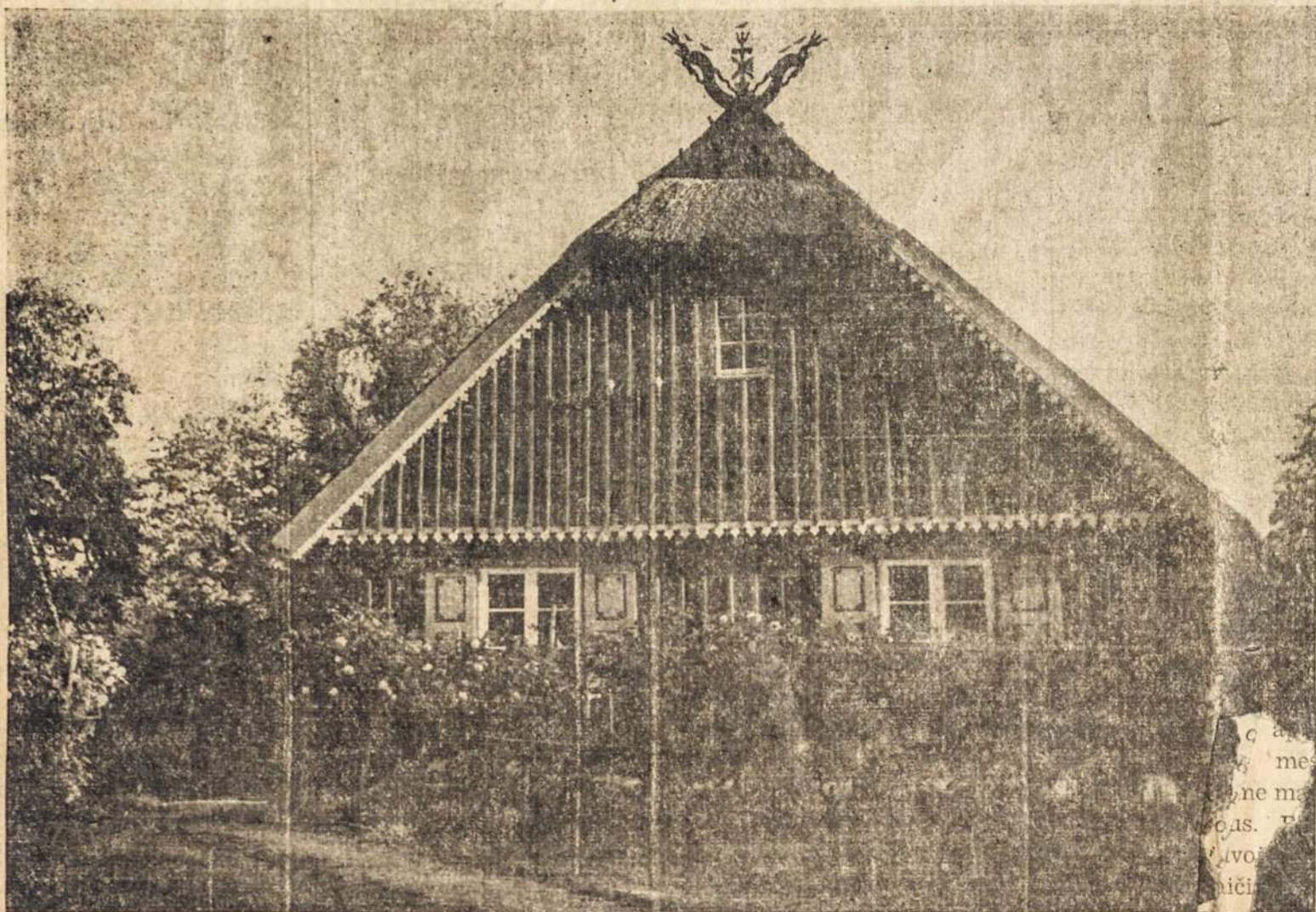

Vienas iš gražių mūsų namelių laisvoje Lietuvoje.

"LIETUVIŲ DIENŲ" Klisė

IVYKIŲ AIDAI

RAŠO: S. GABALIAUSKAS

Ženkla, kad karo šimet nebus

Praeitų metų pabaigoje pasireiškęs pasaulyje įtempimas, dėl artėjančio karo pavojaus, pradeda atslogti. Vyrauja įsitikinimas, kad Sovietų Rusija bijo karą pradėti. Karo baimė nebepaaiškina ir šioje šalyje.

Amerikos generalinis štabas net sumažino ateinančioms mėnesiams naujų karių šaukimo kvotas, o Kongresas net apribavo kariuomenės skaičių 4 milijonais vyrų.

Tokių nutarimų mūsų valdžia ir kariuomenės vadovybė, nedarytų įteigti visuotinio karo pavojus būtų arti.

Ginklavinis eis pagal planą

Nors visuotinio karo pavojaus ir nenumatoma, bet ginklavinis eis toliau, kaip suplanuotas. Daugiau ginklų ir amunicijos gaus sąjunginės valstybės, kurios turi pakankamai karių, bet neturi galimumo juos apginkluoti moderniais ginklais. Amerikiečiai daug mieliau nusiųs sąjungininkams ginklų negu žmonių.

Daugiau sąjungininkų kariuomenės Korėjos frontan

Padidėjo spaudimas į sąjun-

gines valstybes, kad jos daugiau kariuomenės siųstų Korėjos frontan.

Amerikiečiai ten turi apie 250.000 karių ir daugiau savo karių nebenori siųsti. O norint sėkmingai baigti Korėjos kampaniją, gen. McArthur reikalauja daugiau karių. Tą naują papildymą turės duoti Anglija, Prancūzija ir kitos sąjunginės valstybės. Amerikiečiai pristatys Korėjos frontan pačių moderniškiausių ginklų.

Nesutarimai viduje didėja

Artimo karo grėsmė kiek nutolus, prasidėjo didesni karingai šalies viduje dėl karo prisiėmimo naštos lygesnio paskirstymo. Valdžia reikalauja iš kongreso didesnės galios šalies ekonominiame gyvenime reguliuoti.

Istatymų leidėjai stipriai ginčijasi, kuri visuomenės grupė turi daugiau aukotis.

Valdžios aparate reikiama protekcionizmas. Rezultatai demokratų partijos populiarumas krenta, o respublikonų auga. Jeigu nebus karo 1952 metų rinkimuose gali laimėti respublikonai.

kalams. Iš stambesnių aukotojų, savo aukas betarpiškai pasiuntusių ALT Centrai, pažymėti:

F. Šlapaitis, Rochester, N. Y. 100.00; P. Petrauskis, Chicago, Ill. 50.00; Dr. E. Gurskis, Detroit, Mich. 50.00; M. Reklaitis, Chicago, Ill. 40.00; John Pasick, Hoquiam, Wash. 25.00; J. Chiliauskas, Chicago, Ill. 25.00; Paulius Augustas, Chicago, Ill. 25.00; P. Mankus, Blackstone, Mass. 20.00.

MŪSŲ ŠVENTOJI PAREIGA

Kova dėl vidurio ir rytų Europos išlaisvinimo sparčiai žengia į lemiamą fazę. Ji neša laisvę ir Lietuvai. Anapus geležinės uždangos mūsų sesės ir broliai viską ceda ant Tėvynės laisvės aukuro: turtą, gyvybę, asmeninę laisvę ir patogumus. Pasaulis tai žino ir vertina. Reikia kad ir laisvame pasaulyje esančioji lietuvių tautos dalis dar veikliau nei iki šiol į tą kovą įsijungtų, tai kovai tinka apsisąsoti, veiksmams įrodyti, kad lietuviai yra tikrai vertas būti laisvas.

Šiapus geležinės uždangos daugiausia lietuvių gyvena didelėje ir galingoje Amerikoje. Todėl ir mus šiame krašte gyvenančius kreipiamos šiandien viso pasaulio lietuvių akys. Iš mūsų laukia pavyzdžio.

Lietuvos valstybės išlaisvinimo kovai turime spiesti visas gyvasias mūsų tautos jėgas, turime telkti tos kovos vedimui reikalingas lėšas. Ir Amerikos Lietuvių Taryba ir Lietuvių Tautos Fondas šaukia Jūsų, Tautiečiai, paramos. Atsiliepkime entuziazmą, kuris daro stebuklus ir kurį kritiškai mūsų tautai momentais mes, Amerikoje gyvenantieji lietuviai, mokėdavome parodyti.

Ir šiame krašte viener kitur lietuviuose jaučiamas pavargimas aukoti Lietuvos reikalams; kiti, norėdami pateisinti savo abiejų kryžiuojamų Tėvynei, skleidžia nevilį. Stiprinkime pirmuosius, skelbkime negailestingą kovą antriesiems.

Iš mūsų, kurie gyvename šiame krašte, kolkas nereikalaujama nei eiti mirti už Lietuvos laisvę, nei jai paaukoti savo turtą ar patogumus. Amerikos Lietuvių Taryba tik prašo Jus suaukoti šiais metais Lietuvos išlaisvinimo reikalui 100.000 dolerių. Turint galvoje mūsų

gausumą ir mediaginį pajėgumą, tai tikrai nėra suma. O nuveikti su ja bus galima daug. Kai ateis laikas ir kai leis sąlygos, bus atsiskaityta iš kiekvieno Jūsų suaukoto cento.

Lėšų telkimo — laisvės mobilizacijos vą jus pradeda mas Lietuvos valstybės nepriklausomybės paskelbimo trisdešimt trečios sukakties minėjimo dieną. Didelis uždavinys ir didelė atsakomybė uždėdama Amerikos Lietuvių Tarybos Skyriams, lietuviškomis organizacijoms bei jų sambūriams. Tenebūna nė vienos organizacijos, nė vieno lietuviško klubo, nė vieno lietuvių, verto to darbo, kurie tą dieną nepaaukotų Lietuvai bent savo vienos dienos uždario ar pelno. Visos surinktos lėšos suplauks į Amerikos lietuvių Tarybos Išdą, kuris sutartą jų

dalį pertieks Lietuvos Tautos Fondui.

Lietuvių Tautos Fondas, kaip ir paskutinyssis ALT visuotinis suvažiavimas, teikia daug reikšmės pastoviam lietuvių apsidėjimui mokesniu Lietuvos išlaisvinimo reikalams. Jei toji mintis prigytų ir šiame krašte ir būtų čia įgyvendinta, ji sudarytų mūsų politiniams veiksniams pastovią ir aiškia finansinę bazę. Tad praėjus Vasario 16 d. išskilmės imkime visur, kur tik yra tam sąlyga, pastovaus apsidėjimo sumanymą planuoti ir vykdyti.

Duosumo, aukojimo ir kovos su abuoju ženklu mes tą didį ir šventą kovą, kurios tikslas yra išlaisvinti Lietuvą ir išlaikyti lietuvių tautą, laimėsime.

Amerikos Lietuvių Taryba

Naujos rūšies milijonieriai

Milijonai rublių pajamų ir penkios bulvės alkiui nuraminti

Kom. propagandos galva R. Vokietijoje G. Eissleris skelbia, kad daugiausia milijonierių turi JAV. Kaikurie prancūzų laikraščiai, tuo lyg abejodami, įrodinėja, kad lengviausia milijonierium pasidaryti Andoros respublikoje, nes užtenka per naktį nugabenti slapta vieną automobilį iš Prancūzijos į Ispaniją ir būti milijonierium, bet tuos visus jų samprotavimus "muša" "Tėv. Balsas", sužadęs naują milijonierių rūšį: kol ūkius. Ten pranešime "Kolūkiai — milijonieriai". TB (1950 m. Nr. 48, 2 pusl.) skelbiama Kauno srities "Pirmūno" sustambinto kolūkio sąskaitoje jau yra 800.000 rublių. Šiais metais kolūkio pinigines

pajamos viršijo milijoną rublių — pardavus žemės ūkio produkciją, dideles pajamas gavo taip pat "Gintaro" kolūkis. Jo sąskaitoje jau yra apie 700.000 rublių. Iki metų pabaigos kolūkio pajamos taip pat pasieks milijoną rublių.

Taigi, oficialiai skelbiama milijonieriams kova, o faktiškai gaminami nauji milijonieriai, komunistiniai. Ir tokių naujų milijonierių yra ne vienų. Kaip paprastai bolševikinėje sistemoje: vieni gyvena perteklių ir didžiūojasi milijonais, o tikrieji jų krovėjai kolūkiuose neturi nė 5 bulvių alkiui numalšinti.

Audru Popiežius

ALFA SUŠINSKAS

ras pasaulinis karas, kuris visą pasaulį taip supurto, kaip kad jis dar niekad nebuvo supurtas.

Ir šitokio baisaus chaoso metu Viešpaties Bažnyčiai vadovauti Apvaizda nužiūri dabartinį Popiežių Pijų XII, pasauliniu vardu vadinamą Eugenijų Pacellį. Iš tikrųjų nuostabūs Dievo keliai ir Jo išmintis nežmonių išmintis bei numatymas: vienas iš audringiausių istorijos laikotarpių susilaukia vieno iš gabiausių popiežių.

Jis gimė 1876 metais kovo mėn. 2 dieną Romoje. Baigęs reikalingas studijas, į kunigus įšventinamas 1899 metais.

Jo talentai tuoju buvo Vatikano slugsnių pastebėti, ir jis įšventinamas į vyskupus 1917 metais. Po to paskiriamas pasiuntiniu Vokietijai. Šiose pareigose išbūna iki 1930 metų, kada Popiežius Pijus XI, prieš tai pakėlęs jį į kardinolus, jį pasikviečia Vatikano valstybės sekretoriumi. O tai reiškia ne tik aukštą vietą po paties popiežiaus, bet ir didžiausią diplomatinę karjerą.

Pagalau 1939 metais kovo mėn. 2 dieną išrenkamas nauju popiežiumi, kuris jo plau-

takui Pijui XI, Gi tais pačiais metais kovo 12 dieną ir apvainikuojamas kaip Jėzaus Kristaus 262-sis vietininkas čia žemėje.

Mokėdamas daug svetimų kalbų ir būdamas apvažinėjęs daugelį pasaulio kraštų, visas savo žinias jis panaudoja nuostabiame Bažnyčios valdyme.

Jį puola komunistai ir nacionalistai. Jis turi nuostabią savo išmintimi atlaikyti antrojo pasaulinio karo baisias audras, kurios nežmonišką įnirtimų puola Šv. Petro uolą. Jis taikintojas susikivirčiusių tautų ir baudėjas nekrikščioniškų mokslų. Jis asarų šluosnytojas ir guodėjas milijonams nuskriaustųjų. Jis Šventųjų Metų paskelbėjas, kad milijonai katalikų susilauktų vidinės ramybės po praūžusiųjų baisiųjų karo audrų, kurios dar ir dabar nenurimsta.

Nors jis jau 75 metų baltasis senelis, bet jo švelnioji širdis ir kietoji ranka jaučiama visame pasaulyje nė kiek nemenkėjančia jėga.

Mea prašome Dievą, kad jis šį didįjį popiežių, dar ilgai laikytų sveiką ir gyvą šioje vargų žemėje, kurioje juodi nevilčiai ir nerimo debesys vėl telkiasi priepti užgimui ir mirtimi.

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

° Stiprus žemės drebėjimas užgavo centrinę ir pietų Ispaniją praėjusį šeštadienį. Padaryta nemažai nuostolių turtui. Kai kurie žmonės buvo lengvai sužeisti. Drebėjimas tęsėsi nuo 6 iki 9 sekundų. Mieste Jaen sužalota 15 šimtmetėje pastatyta katedra.

° Birželio 3 dieną Pijus XII įtrauks Pijų X į palaimintųjų sąrašą. Pijus X valdė Katalikų Bažnyčią nuo 1903 iki 1914 m. Paskutinis palaimintuoju paskelbtas popiežius buvo Pijus V. Tai įvyko 1672 m. Šventuoju jis buvo paskelbtas 1712 m.

° Stalino užsimojimas sunaikinti kolchozininkus suvarant juos į "agrogradus" ir paverčiant jokių saugumo neturinčių žemės ūkio proletariatu, atydyti stebimas vakaruose, tačiau nedaug neturima vilties, kad kolchozininkai galėtų išeiti į atvirą sukilimą. Jei artimojo ateity kiltų karas, galima būtų tikėtis šio to naudingesnio.

° Prancūzijos vyriausybė galop sudaryta. Pats premjeras Queuille bus ir vidaus reikalų ministru. Užsienio ministru paskiria R. Schumanas.

° Sovietų Rusijos "parlamentas" patvirtino 1951 m. biudžetą be diskusijų. Jis numato 451 milijoną rublių išlaidų, iš kurių 96 milijonai karo reikalams. Laivynui skirta 22 milijonai.

° Iš New Yorko vykstančios trijų Sovietų šnipų bylos aiškėja, kad Sov. Rusija karo metu yra gavusi net atominės bombos braižinius.

° Persijos karalius nauju vyriausybės pirmininku paskyrė žinomą antikomunistą ir seną nužudytą ministerio pirmininko Razmaros draugą.

° Tito paskelbė baltąją knygą — platų kelių šimtų puslapių dokumentą — kuriame aprašomas Rusijos ir jos satelitų pasirošimas išprovokuoti ginčų Jugoslavijos užpuolimą.

° Generolas Eisenhower paskyrė kaip savo padėjėjų vieną Amerikos generolą, tris britus, du prancūzus ir vieną italą gen.

° Tibetas ir Kinijos komunistai susitaukė. Tibetas turės autonomiją. Bet pasienį su Indija kontroliuos Kinijos komunistai. Jie taip pat kontroliuos Tibeto užsienio politiką.

° Britanijos užsienio reikalų ministeris E. Bevinas pasitraukė iš savo pareigų dėl visai susilpnėjusios sveikatos. Tai senas darbo partijos politikas, išėjęs gyvenimo mokyklą darbininkų unijoje. Britų užsienio politikai vadovavo nuo 1945 m., kada tuoj po karo darbo partija laimėjo parlamento rinkimus ir pasiuntė W. Churchillį į karališką opoziciją, bet Bevinas užsienio politikos linija visada turėjo jo pritarimą parlamente.

Bevinas vietą užima premjero pavaduotojas H. Morrisonas.

LIETUVIŲ ŽINIOS	LITHUANIAN NEWS
Savaitinis laikraštis	Weekly Publication
Leidžia	Issued by the
Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc.	Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.	2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlock 1-3121	Tel. HEmlock 1-3121
Subscription Rates:	
Jungt. Valstybėse metams.....\$3.00	In U. S. A., one year.....\$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui..... 1.50	In U. S. A., six months..... 1.50
Užsieny metams..... 4.00	Other countries, one year..... 4.00
Užsieny pusmečiui..... 2.00	Other countries, six months..... 2.00
Skelbimų kainos sulig susitarimu	
Advertising rates on application	

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

KREMLIAUS PINKLĖS

Sutikdami derėtis keturių didžiųjų ministerių konferencijoj, sovietai tuo pačiu ji jau gerokai pažįstamam pasauliui parodė, jog turi koki nors planą Vakarams apgauti. Praeitą savaitę savo vedamajame šita pavojaus nurodė. Pasirodo, jog tas mūsų baiminimasis nebuvo be pagrindo. Vašingtono sluogsnuose tas turima galvoj, nes turima jau net žinių kokios linijos Kremliaus artimoj ateityj laikysis.

Štai jų — Kremliaus valdovų — strategijos paslaptis: ateinančių savaitių būvyj Kremliaus greičiausiai stengsis sudaryti įspūdį, jog didžiausią dėmesį jis skiria Korėjai ir apskritai Azijai. Gi Vokietijos klausimu jie greičiausiai bus nuolaidūs ir nesipriešins jos sujungimui demokratinio keliu, su sąlyga, kad ji nebus ginkluojama.

Kiekvienam aišku, jog tai yra tik biaurus sovietų vaidinimas. Jei JAV ir sąjungininkai užkibs ant tos viliojančios meškerės — Vokietija tuojau taps komunistinė, nes sujungus Vokietiją amerikiečiai laikys tą problemą išspręsta, kai tuo tarpu rytų Vokietijos komunistai šeiminkaus visoj Vokietijoj, kaip jie norės, nes jų rankose bus ginklai ir kariuomenė, kurios jie joki būdu nepanaikins.

Pats svarbiausias dalykas yra, kad amerikiečiai nesugundyti lengvai išspręsti taip keblia Vokietijos problemą, nors ir turėdami viltį ir norą tą pačią Vokietiją kada nors dar atstatyti laisvą. Vakari vokiečiai tokį sujungimą laikys tik pardavimu ir būsimu karo atveju gali padaryti daug nemalonumų vakariečiams.

Kas įvyktų jei Vakarai pagaliau vieną kartą nesileistų apgaunami sunku pasakyti. Tačiau praktiškai tas nieko nepakeistų — karas dideliais šuoliais artėja ir jis bus; įvairios konferencijos gali tik jį priartinti ar nutolinti ir tai tik kelių mėnesių atžvilgiu.

KO LAUKTINA KORĖJOJ?

Korėjos fronte šiuo metu didelių įvykių nėra. Amerikiečiai pro truputį žygiuoja pirmyn, o kina traukiasi. Tačiau nereikia manyti, jog šį kartą Korėjos problema bus išspręsta. Kina traukiasi dėl kelių priežasčių. Viena iš jų — pasirodymas didelių pavasario ofensyvai. Net manoma, jog tai ofensyvai jie gali panaudoti iki 2 milijonų karių, jei kur nors jiems nebus atidarytas antrasis frontas. Naujosios invazijos grėsmė gerai suprantama ir JAV su sąjungininkais. Ir nesnaudžia. Iš tikrų šaltinių pranešama, jog JAV karininkai jau pradeda vadovauti kinų partizanams. Iš kitos pusės Čiangkaišeko armijoms, atrodo, jau nebus sunku laikui atėjus įsijungti į kovas. Apskritai manoma, jog Vakarai ir kinų ofensyvą atsakys organizuoti kinų nacionalistų partizanų sukilimu. Tuo būdu bus atidarytas antrasis frontas, kuris kinų komunistams bus daug sunkesnė našta, negu geriausi JAV ginklai viename fronte.

Tuo būdu, žinoma, padėtis dar labiau susikomplicuos, tačiau ją išspręsti be pasaulinio karo juk vistiek nepasiseks.

VASARIO 16-JI ITALIJOJ

VATIKANAS IR ITALIJOS SPAUDA GRAŽIAI PAMINĖJO LIETUVOS NEPRIKLUSOMYBĖS ŠVENTĘ

Iš visos italų spaudos gal gražiausiai vasario 16-ją prisiminė italų "L'ora della Azione", ta proga įdėdamas du straipsnius: "Lietuvių tauta mini savo nepriklausomybės 33-ias sukaktuves", surinkta riebiu juodu šriftu, ir antrąjį — apie žemės reformą, surinktą kursyvu. Straipsniai pailiustruoti 3 nuotraukomis. Mūsų veiksmų delegacijos, primtos Šv. Tėvo audiencijoj, žemės ūkio tyrimo stoties Alytuje ir lietuviškojo pajūrio, pavadinto "Šiaurės Sachara".

Viršum pirmojo straipsnio idėtoju nuotraukoj VLIKo ir Vykd. Tarybos delegaciją laikraštis taip pristato savo skaitytojams: mons. M. Krupavičius Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininkas ir L. Kr. Demokratų Partijos vadas — kūrėjas, jo dešinėj, min. V. Sidzikauskas, kairėj — prof. J. Brazaitis, Vykdamosios Tarybos Užsienų Reikalų Val-

dytojas. Toliau laikraštis pažymi, kad minimoji delegacija painformavo Šv. Tėvą apie lietuvių tautos kancias ir pastančius nepriklausomybei vėl atstatyti, taip pat įteikė menišką adresą, papuoštą lietuvių tautiniais motyvais, Vatikano ir Lietuvos spalvomis su įrašu: "Catholici Lithuani Anno sancto MCML — PIO XII — per amantem". Vadinasi Šv. Tėvas žino ir koki darbą dirba mūsų rezistenciniai organai tremtyje, ir kokie žmonės tam darbui vadovauja.

Toliau laikraštis plačiau apibūdina VLIKo pirmininko veiklą ir jo nuopelnus savajam kraštui, apžvelgia rezistencinių organų veikimą karo bei okupacijų metais, ir pažymi, kad VLIKas sudarytas iš visų partijų bei kovos organizacijų, vykdo parlamento funkcijas, o Vykdomoji Taryba — Vyriausybės, palaikydami artimą kontaktą su tebeveikiančiomis už-

SAVAITĖS POLITINIŲ ĮVYKIŲ SŪKURŲ

KORĖJOJ JAV PRIEŠAS DAR STIPRUS. — GEN. EISENHOWERIO VARGAI. — CHURCHILLIS RUOŠIA SMŪGĮ DARBIEČIAM S. — PRANCŪZŲ KOMUNISTAI SILPSTA.

Nežiūrint to, jog JAV ir sąjungininkai labai stipriai naikina kinų komunistus Korėjoj, pastarieji vistiek yra pakankamai stiprūs. Pagal JAV slaptojos tarnybos pranešimus kinų komunistai šiuo metu į bet kurį esamą ar būsimą frontą gali mesti iki 3.000.000 pirmos rūšies karių. Jei jiems nekludys antrasis frontas manoma apie 2.000.000 tų karių kinai permes į Korėją. Nereikia taip pat užmiršti ir 150.000 šiaurės korėjiečių komunistų. Pagal tų pačių šaltinių pranešimus tokią masę kinų nugalėti bus sunku. Ypač, kai juos rems rusų aviacija, kuri manoma galės padaryti po 600 skridimų kasdien, daugiausiai sprausminiais lėktuvais.

Britai, kurie visuomet į bet

kokias sąjungas, kurioms jie nevadovauja, žiūrėję šnairiai, dabar visai nusikreipė nuo Atlanto pakto. Priežastis: Atlanto pakto vyr. laivyno viršininku paskirtas ne britų admiralas, o amerikietis.

Gen. Eisenhoweris vis toliau sutinka ir daugiau kliūčių. Šiuo metu jo pečius siegia įvairių pagrindinių viršininkų paskyrimo problema. Ypač kritiška padėtis yra dėl Atlanto pakto slaptojos tarnybos viršininko kandidatūros. Ir anglai ir amerikiečiai būtinai nori į tą svarbią vietą įstatyti savo vyrus. Pats Eisenhoweris visuo met simpatizavo anglų žvalgybai, tačiau didesni "ponai" iš Vašingtono jam teigia, jog toj vietoj nežiūrint visko turi sėdėti amerikietis.

FAUSTUI KIRŠAI 60 METŲ

K. MOCKUS

Šių metų vasario 13 d. mūsų žymiajam vyresniosios kartos rašytojui Faustui Kiršai suėjo 60 metų amžiaus. F. Kirša yra rytų aukštaitis, gimęs 1891 m. vasario 13 d. Senadvario vienk., Antalieptes vlsč., Zarazų apsk. Lietuvių literatūroje pradėjo rašyti dar prieš Pirmąjį pasaulinį karą, tad šįmet sueina ne tik 60 m. amžiaus, bet ir 40 metų kūrybos darbo.

Poetas

Pirmoj eilėj lietuvių visuomenėje ir svetur Faustas Kirša yra, be abejo, žinomas kaip poetas. Pradėjęs eiles rašyti 1912 metais jis mūsų poezijoje visų kūrybinių pajėgumų tebesireiškia ligi šiol. F. Kirša yra išleides šiuos veikalus: "Verpetai" (1818), "Aidų Aidužiai" (1922), "Suverstos vagos" (1927), "Giesmės", "Maldos ant akmenų" (1936), "Pilgrimai" (1938), poemas "Rimgaudų žygis" (1930) ir "Pelenai" (1937); "Tolumos" — 1947 m. dienos premija. Be to, F. Kirša

yra išvertęs daug Kraševskio, Dostojevo, Čekovskio, Tolstojaus, Heideggerio, J. Baltrušaičio nelietuviškų rašytų kūrinių į lietuvių kalbą.

"Savo kūryboj" F. Kirša yra pradėjęs nuo dainuotinio formalizmo, perėjęs naujų kelių įsiejimo bandymus ir atsidūręs sunkiai apibūdinamose filosofinėse abstrakcijose — Pr. Naujokaitis.

"Faustą Kiršą galima būtų skirti prie idėjos poetų. Jo eilėraščiai daugiausia kyla iš vidinio stebėjimo, iš kontempliacijos, iš veizėjimo ir neapmatuotose toliuose plazdančią mirčių, kaip kažką gražaus, pasakiško, ir brangaus". — A. Vaičiulaitis.

F. Kirša yra rašęs ne tik aukščiausių tautų autorių ištraukomis trumpai aptartos poezijos, bet, stebėdamas šio kadieninių gyvenimą, stebėdamas besireiškiančius trūkumus, griebėsi satyros. Pagal A. Vaičiulaitį jo "Pelenai" yra viena geriausių satyros knygų lietuvių poezijoje.

Spaudos, kultūros baruose

F. Kirša yra bendradarbiavęs ir dabar bendradarbiauja daugybėje lietuviškų žurnalų bei laikraščių. Eilę jų jis pats redagavo — 1920 — 1921 m. "Sekmąją Dieną", 1922 "Dainavą", 1924 — 1925 m. "Barą", 1925 — 1927 m. "Pradus ir Žygius". Tremty kurį laiką leido "Laisvės Varpą". Labai aktyviai reiškęsi ir tebesireiškia mūsų kultūriname gyvenime. Pirmaisiais nepriklausomybės metais buvo, tada labai svarbų vaidmenį atlikusios, Meno Kūrėjų Dr-jos vienas steigėjų ir pirmininkas. Buvo taip pat vienas sumanytojų Kaune veikusio "Vilkolakio" teatro. Studijavęs literatūrą Lietuvoje ir Vokietijoje, visą nepriklausomybės laikotarpį yra dirbęs daugiausia kà nors, kas siejosi su literatūra ir teatru. Yra išvertęs keletą operų libretus. Vokiečių okupacijos metais buvo Šiaulių teatro direktoriumi.

Sunku išskaičiuoti darbus ir žygius asmens, kurio vardas yra glaudžiai susijęs su visu Lietuvos kultūrinio gyvenimu. Tą uždavinį turės atlikti ateities biografai.

Spėjama, jog Churchillis ruošiasi duoti paskutinį smūgį darbiečių partijai balandžio mėn. įvykstančiuose debatuose biudžeto reikalui. Teigiama, jog, jei konservatoriai ir tuomet nepajęs parklūdyti darbiečių, pastarieji galės be baimės eiti į rudens parlamento rinkimus.

Politiniai stebėtojai teigia, jog, jei prancūzai pakeis dabartinę proporcinę rinkimų sistemą komunistai parlamente neteks nuo 100 iki 125 vietų. (Visuotinių rinkimų metu greičiausiai spalio mėn.). Net, jei ir sistema nebus pakeista, manoma, jog komunistai gali netekti apie 50 vietų. (ak)

Tremty ir emigracijoje

1944 m. F. Kirša kartu su dešimtimis tūkstančių savo tautiečių atsiduria tremty — Vokietijoje. Karui pasibaigus 1945 m. F. Kirša atsiranda viename pačių didžiųjų britų zonos tremtinių centrų — Luebecko mieste, kur buvo sukoncentruota dešimtimis tūkstančių tremtinių, jų tarpe labai daug pabaltiečių. Vien lietuvių pradžioje ten buvo keliolika stovyklų su keliais tūkstančiais gyventojų. Reikėjo savus tautiečius organizuoti, reikėjo palaikyti santykius su kitomis tautybėmis. F. Kirša tame laikotarpy labai aktyviai įsijungia į bendruomeninį darbą, kuris, gerai žinome, buvo reikalingas pajėgių, autoritetinių žmonių, bet kartu reikalavo kantrybės, takto. F. Kirša buvo išgametis Luebecko lietuvių bendruomenės pirmininkas, taip pat įsijungė į lietuvių — latvių vienybės veikimą. Negerėjant viltims grįžti į savo kraštą ir prasidėjus emigracijai, 1949 m. pradžioje žinomos amerikietės Pr. Lapienės padedamas, emigruoja į JAV.

Čia kitokios aplinkybės kultūros darbui, kitokios ir darbo bei pragyvenimo galimybės. Vyresnio amžiaus jautrios sielos poetui jos, be abejo, nelengvos. Tačiau ir šitose aplinkybėse rankų nenuleidžia. Kurį laiką pabuvęs New Yorko apylinkėse persikelia į Bostoną, kur susidaro didesnis mūsų rašytojų būrelis. Čia įsikuria ir rašytojų draugijos centras. F. Kirša įsijungia į rašytojų veiklą kaip valdybos narys ir kaip vietinio rašytojų klubo pirmininkas. Net ir dabartinėse sąlygose nepaliauja kūręs. Savo kūryba pasirodo rašytojų klubo susiraukimuose ir spaudoje. Vėl isitraukia į Amerikoje atgavintą lietuvių — latvių vienybės draugijos veiklą — Bostone išrenkamas tos draugijos pirmininku.

Jubiliejaus proga linkėjime garbingajam poetui, žymiam mūsų tautiečiui ištvėrmės tikrai nevalankiose emigracijos aplinkybėse ir tikėjime, kad sveikas ir pilnas kūrybinio pajėgumo neužilgo galės grįžti į savo numylėtą Tėvų Žemę.

AKTUALIAISIAIS KLAUSIMAIS

PARTIJA VIRŠ VISKO!

KAI PAMETAMAS SAIKAS IR NESUSIGAUDOMA LAIKO BŪVYJE

Kažkuris mūsų humoristas yra paskleidęs dabar jau labai prigijusią mintį: du lietuviai — trys partijos. Iš tikrųjų padėtis nėra tokia tragiška, tačiau tame sakinyje yra pasakyta daug karčios tiesos. Partijų problemos, jų rietynės ir apskritai bekrastis partiškumas jau senai lietuvių visuomenei įgriso iki gyvo kaulo. Jei partiniai kraštutinumai dar šiaip taip pateisinami gyvenant laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, tai jie joki būdu nepateisinami išeivijoj ar tremtyj.

Tačiau ir ištremti, ar atsidūrę kitame krašte savo laisva valia lietuviai nemanoma atsikratyti partinių peštynių malonumo. (Nelyginant ispanai nuo bulių kautynių). Jų lyderių su labai iškilmingais titulais šimtai, o partijos narių... tik sąrašai, jau senai pakeitę ir pelių apgraužti. Tačiau tas nesvarbu — partija daug kam tapusi dievuku, apsprendusiu viso žmogaus — partiečio gyvenimą.

Partijų "baubas" lietuvių "persekioja" be jokio perstojo. Kartais net atrodo, jog lietuvis lietuvių tik tiek tevertina, kiek tevertina vieną ar kitą partiją. Kai patsislykė, sava partija yra užvis geriausia ir dar daug kartų geresnė už visas kitas partijas drauge sudėtas. Čia ir iškyla mūsų, sakykime savotiška tragedija: visų gyvenimo sričių suvedimas į partijos rėmus. Tai yra didelė klaida, uždedanti lietuviams sunkius pančius ant jų sąžinių. Tai yra mūsų kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo didysis stabdis.

Keista dar ir tai, jog tūli partijose "paskendę" mūsų tautiečiai dažnai didesniu už liūto balsu šaukia, jog jie nepriklausą jokiai partijai. Jei toki žmonės redaguoja laikraštį — jis būtinai stovi virš visų partijų; jei vadovauja kokiam nors komitetui — jis aiškiai

atsiribojęs nuo varžančių partijų rėmų ir t.t. Akiai įsiklausius į amžiną jų bepartvyškumo giesmelę, atrodo, jog menkesnio ir negarbingesnio dalyko už partiją pasaulyje nėra. Tuo tarpu tie bepartvyviai dažniausiai būna akli vienos ar kitos partijos fanatikai, net galvoti savarankiškai nesugebą.

Iš kitos pusės mes turime ir tokių partiečių, kurie, tiesa, nesibijo, prisipažinti kas esą, tačiau tai ir yra vienintėlis jų skirtumas nuo nepartinių partiečių. Tiek vieni, tiek kiti yra akli fanatikai, ožio užsispyrimu kovoja už viso gyvenimo sugrūdinimą ir partijų rėmus.

Partijos yra geras ir net išganingas dalykas. Demokratinė santvarka jos yra ir naudingos ir reikalingos. Partijų idėjoms pasisventę žmonės yra tik sveikintini ir gerbtini. Tačiau partijos ir partiečiai turi neužmiršti vieno dalyko: jų veiklos sritis yra tik viena iš daugelio gyvenimo sričių, kuriose pasireiškia žmogus — kūrėjas. Nei mokslas, nei menas, nei, pagaliau, visuomeninis gyvenimas nepriklauso politinių partijų veiklos sričiai. Tai yra visiškai atskiros žmogiškosios kūrybos veiklos sritys.

Šituo rašiniu autorius nenori suniekti politinių partijų ar joms priklausančių žmonių. Čia norima tik pabrėžti, jog lietuviškosios kultūros kūryba visuomet eis kreiava vaga, jei kiekvieną kultūrinį pasireiškimą mes žiūrėsime pro politinių partijų akinčius; jei kiekvienos kultūrinės organizacijos vadovų kėdes mes pasodinsime ne kultūrininkus, bet visų pirmausiai partiečius. Suteikime partijoms visuomenėje ir savo širdyse tinkamą vietą — jas nepervertinkime ir nenuvertinkime ir mūsų organizuotoje veikloje būsime pažengę didelį žingsnį į priekį.

A. Erdvilas

Lietuviai PENKIVOSE KONTINENTUOSE

° Mažosios Lietuvos lietuvių laikraštis "Keleivis" nutarta leisti toliau. Ka tik išėjo dvigubas 3-4 numeris, o netrukus, kovo 23 dienos proga, kada Klaipėdos kraštas buvo atplėštas nuo Lietuvos ir įjungtas į vokiečių reichą, išeis vėl specialus numeris.

° Genocido paroda stengiamasi perkelti iš Waterbury į Vašingtoną ir ten atidaryti Kongreso Bibliotekos rūmuose.

° Lietuvos ištikimų ir nuoširdžių draugų Paryžiuje leidžia-

mas laikraštis "Revue Parlamentaire" pasidarė savaitraščiu ir gavo naują redaktorių — leidėją, taip pat nuoširdų lietuvių draugą Martin de Saint-Thorent. Šis laikraštis labai daug vietos skiria Lietuvos laisvės bylai, duodamas tikslas žinias apie VLIKo veiklą ir spausdindamas VLIKo oficialius dokumentus.

° Kun. F. Kapočius, neseniai atvykęs iš tremties į Jungtines Valstybes, nuolatini apsisistojęs Marianopolio kolegijoje.

ATSISIAUKIMAS

I VISUS VISAME PASAULYJE LIETUVIŠKŲ KNYGŲ AUTORIS, LEIDĖJUS, LAIKPAŠČIU IR BIULETENIŲ REDAKTORIUS

Po šio karo Romoje įsteigta Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegija gražiai tarpsta. Tuo galėjo įsitikinti visi, kurie Šventaisiais Metais ar kita proga lankėsi Kolegijoje. Šiuo metu ji yra vienintėlis Europoje, o gal ir visame pasaulyje, grynai lietuvių kultūrinė, dvasinė ir tautinė įstaiga.

Tačiau daugelis joje apsilankiusių pasigedavo gausesnių lietuviškų leidinių. Jų manymu, Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijoje, kaip centre, turėtų būti visi lietuviški leidiniai: knygos, laikraščiai etc., po šio karo išleisti Europoje, Amerikoje ir kitose pasaulio dalyse (Nukelta į 5 pusl.)

LIUDNŲ FAKTŲ AKIVAIZDOJE

Paskutinio dešimtmečio pasaulio įvykiai ištisų tautų žmones pasmerkė vergijai, badui ir mirčiai. Ištisos tautos neteko to, ką savo kruvinu prakaitu nepriklausomam gyvenimui sukūrė, nežinodamos už ką ir kodėl jas rudi ir raudoni okupantai apiplėšė. Ištisus šešis metus Europos žemė drebo nuo bombų sproginėjimų, minios žmonių, budelių šaudomos, šaukėsi dangaus pagalbos, o likusieji meldėsi, prašė. Lauktoji karo pabaigos ir išvadavimo iš okupantų jungo. Lauktoji karo pabaigos diena atėjo. Nutilo patrankų aidai, dalis tautų triumfavo išsivadavusi iš rudojo okupanto, bet didesnioji dalis dar graužiau pravirko po vergijos našta, kai jas vadinamieji pasaulio laisvintojai — vakarų pasaulio valstybės, prie pakeltų šampano taurių padovanojo raudonajam pasaulio galiūnui ir leido jam tautas naikinti, griauti ir plėsti. Mes, kurie savo akimis matėme šią baisią pasaulio tragediją ir netyčybe, dar šiandieną puikiai prisimename baisias nežinios dienas tuoj karui pasibaigus. Išlaisvinti iš vokiečių darbo vergų stovyklų tapome niekieno žmonės ir bastėmės badaudami po Vokietijos kampas neradami prieglaudos nei pas vokiečius, nei pas išvaduojuosius — alijantus. Visi tada mums

Išautėjimo problema, o kartu su ja einantis nesidomėjimas organizacijomis, spauda ir t.t. skaudžiai palietė senąją Amerikoj gyvenančių lietuvių išeiviją. Visu savu įžulumu išautėjimas graso ir naujesiems ateiviams — tremtiniais. Liudnų ir net skaudžių reiškinį tarp jų (tremtinių) jau esama nemažai. Tačiau su tais reiškiniais kovojama visais ginklais ir visomis priemonėmis. Vienas iš galingųjų ginklų yra lietuvių spauda. Ir "Lietuvių žinios", norėdamos pasitarnauti tiesai ir lietuvių, deda šį savo bendradarbio straipsnį, nors kai kuriais čia iškeltais klausimais turi savo kitą nuomonę. R e d.

lepdavo greičiau važiuoti į savo tėvynę, kuri yra išvaduota iš rudojo okupanto, o į mūsų atsakymus apie šį išvadavimą grasindavo bausmėmis. Vėliau suvarė į stovyklas ir ten pradėjo pagal savo muziką mus šokinti. Mes tada visas savo viltis nukreipėme į užjūrių brolius ir šaukėmės jų pagalbos. Ko su laiku ir sulaukėme. Tik dėka užjūrio brolių mes šiandieną esame užjūriuose, nors dar ir nevisi. Dar daug mūsų brolių tremtinių tebekenčia Europos tremtinių stovyklose ir šaukiasi mūsų pagalbos.

Kai mes dar ten buvome, mes labai dažnai kalbėdavome apie patrijotiškumą, Tėvynės meilę ir geraširdiškumą, bet kai iš ten ištrūkome ir jau sėdime sotūs ir ramūs kraštuose, kur nėra vergijos kančių, kur nesigirdi kenčiančiųjų raudų ir bombų sproginėjimų, mums atrodo, kad visur yra taip ramu, gera ir sėdus gyvenimas. Taip jausdamiesi mes pasidarome per daug rūpestingi savimi ir

to gero gyvenimo užliūliuoti nevienas pamirštame net savo tėvus, brolius ir esančius toli nuo mūsų savo tautiečius. Nepaslapstis, kad kai kam ir Lietuva tapo labai svetima ir tokie stengiasi greičiau ją pamiršti, o savo pavardes nukarpyti ar iškraipyti. Didelė dalis tremtinių save skaito inteligentais ir gerais patrijotais tik tuo metu, kada gyvenimas verčia ieškoti duonos kasnio ir paramos iš tikrų patrijotų, bet kai patenka po dolerio ar kito pinigų letena, tokie pirmieji atsižada patrijotiškumo, inteligencijos ir prašosi, kad jų niekas netrukdytų nei su aukų prašymais, parengimais, susirinkimais, laikraščių užsisakymais ir t.t. Žvelgiant į įvairias statistikas apie tremtinius radusius prieglaudą Amerikos žemyne tenka raudonuoti iš gėdos, nes pasirodo, kad tremtiniai visai tapo dolerio vergais ir smarkiu tempu eina nutautėjimo keliu, kas su senaisiais mūsų broliais išeiviais neatsitiko per dešimt-

mečius. Senieji ateiviai tai matydami pečiaiis trauko ir reiškia savo nusivylimą mumis.

Jei dabar rengiant kultūrinius parengimus, minėjimus ir kitą, rengėjams tenka daug reklamuoti ir kviesti dalyvius, tai kas bus už penkių ar dešimties metų? Argi mes visuomeniniam gyvenime nedalyvaujame dėl laiko stokos? Ne. Mes dažnai atvejais nedalyvaujame dėl sutaupymo cento ar dėl atšalimo nuo lietuviškų reikalų. Per greit mes nukarpe ar iškraipė savo pavardes suamerikonėjome, suanglėjome ar suargentinėjome, bet dažnai dar drįstame smerkti tuos, kurie raudonosios propagandos suklaidinti eina šalin nuo lietuvių ir Lietuvos reikalų. Per daug dažnai, kad ir su nuliūtinomis pavardėmis būdami, kalbame apie Tėvynės išvadavimą ir grįžimą į ją su dolerių maišalais. Apie tai svariodami ir kalbėdami turėtume pagalvoti, kas Tėvynei laisvę iškovos; mes čia nusisukę nuo lietuviškų reikalų, o mūsų broliai kentėdami okupanto vergiją su ginklu rankoje jau šeši metai kovoja ir miršta. Skaitydami žinias iš Tėvynės apie partizanų laimėjimus mes džiaugiamės ir nuliūstame matydami jų nepasisekimus. Bet ar dažnai mes pagalvojame, kad jų laimėjimų skaičių padidinti reikalinga mūsų materialinė ir moralinė parama. Jei mes negalime šalia jų stoti kovon su ginklu rankoje, mes galime nemažiau nuveikti dalyvaujant lietuviškose aukštuose politiniuose siurksniuose. Jei mūsų organizacijos bus silpnos ir neveiklios, mes neradime tinkamo užtartinio niekur.

Organizacijų išsilaikymui reikalingos menkos lėšos, bet jos pačios savaime neatsiranda; turime savo centais jas paremti.

Laisvasis pasaulis, pažinęs Rytų pasaulio klasta, visu smarkumu ruošiasi kovai prieš agresorių. Mūsų broliai partizanai Tėvynėje tą viską puikiai žino, ir laukia dienos, kada alioriai, o kartu ir mes išlaisvinsime Lietuvą. Dabartinio momentu prieš mūsų akis yra daug gerų progų kelti vie-

šumon Tėvynės kančias ir reikalauti pasaulio greitesnio žygio į pavergtų tautų išlaisvinimą. Mūsų gretos išeivijoje neturi retėti, bet turi tankėti, kad atkreiptume didesnį dėmesį tų, nuo kurių priklauso šis lemiamas žygis.

Stokime kovon jau dabar, kas su plunksna rankoje, kas pinigine auka, kas su tautiniu solidarumu. Raskime laiko ir gerų norų lietuviškiems reikalams. Kai socialiai prisivalgę užvirstame ant minkštos lovos ar sofos, padėkime šalin svetimą kalbą rašytus kriminalinius romanus, susikaupkime mintyse ir aplankykite mūsų Tėvynę

esančias brolių — partizanų slėptuves, paguoskime juos sunkioje vargo dalioje, apriškime jų žaizdas, aplankykite žuvusiųjų ir žustančiųjų partizanų motinų ašaras nuo senatvės išvagotų veidų. Taip pat retkarčiais nuskriskime mintimis į tuos Vokietijos tremtinių stovyklų barakus, kuriuose mums išvykstant liko mūsų, kad neužmirštume jų. Juk mes prižadėjome jų nepamiršti, bet... Kaip mes puikiai žinome apie Tėvynėje ir tremtyje esančių brolių vargus ir kančias, taip pat jie per savo or-jas ir pagrindžio spaudą

žino apie mūsų gerus darbus ir palinkimą po turto našta. Ankščiau ar vėliau ateis diena, kada mes, nors ir nevisi, grįšime ir turėsime susitikti su savo iškankintais broliais. Ką mes turėsime sakyti jiems, jei dabar esame nuo jų nusisukę. Nejaugi akipelėsiškai meluosime!

Tad, petys į petį už Tėvynės išlaisvinimą. Palikime nuošaliau egoizmą ir norus per trumpą laiką praturtėti. Ištieskime ranką savo broliams besišaukiantiems mūsų pagalbos.

L. Kančauskas

Vasario 16-ji Italijoje

(Atkelta iš 2 pusl.)

ty iš mažesnės lietuvių tautos. Retai kada užsienio spaudoje pasirodo tokių nuosirdžių ir lietuviams, bei jų organizuotą veiklą tremtyje apjungiančioms veiksniams, palankių atsiliepimų.

Italų stambus dienraštis "Il Giornale d'Italia" savo vasario 17 d. laidoje įsidėjo min. St. Lozoraičio, Lietuvos diplomatinio šefo tremtyje nuotrauką ir nepriklausomybės šventės 33-jų metų progą jo paskelbė ir viso pasaulio lietuvių atšaukimo ištrauką, kurioje reikiama viltis, jog okupanto padarytoji Lietuvai skriauda vėl bus atitaisyta ir Lietuva bus išlaisvinta.

Romų leidžiamas "Il Messaggero" savo vas. 16 d. laidoje paskelbė žinią, jog vasario 16-ji Romoje buvo iškilmingai paminėta Liet. Šv. Kazimiero Kolegijoje. Ta proga Šv. Mišias už Lietuvą celebravo kard. Pizzardi, didelis ir nuosirdus lietuvių tautos bičiulis.

Plačiau minimąsias iškilmes savo vas. 17 d. laidoje aprašė krikščionių demokratų dienraštis "Il Popolo", smulkiau pacituodamas tą progą apie kenčiančią lietuvių tautą, karūdinolo pasakytuosius žodžius ir diplomatinio šefo, min. St. Lozoraičio už lietuviams rodoma palankumą jam pareikštą padėką. Toliau aprašoma visos lietuvių kolonijos Romoje suruoštos iškilmės ir oficialioji dalis Lietuvos pasiuntinybėje.

Taip pat labai gražiai lietuvių nepriklausomybės šventę paminėjo oficialus Vatikano organas "Osservatore Romano", smulkiau atpasakodamas tą progą pasakytąsias kalbas ir iš-

vardydamos iškilmėse dalyvavusius asmenis, tiek lietuvių, tiek diplomatus, tiek kitų tautybų svečius ir italus, taip pat aukštus Kat. Bažnyčios dignitorius.

VYČIO IR TAUTINĖS VĖLIA VOS VARTOJIMO REIKALU

Pastebėta, kad mūsų valstybės herbas — Vytis tremtyje žalojamas. Dėl to primenama tremtinių organizacijoms ir visuomenei, o ypač Vyčio leidėjams, kad Vytis yra nustatytas konstitucija ir įstatymais (Valstybės ženklas — baltas Vytis raudoname dugne). Taip pat įstatymais nustatyta jo vartojimo tvarka. Be kompetetingų organų patvirtavimo niekam nedera tautos brangenybės — Vyčio keisti ar savotiškai jį stilizuoti.

VLiko Vykdomoji Taryba pakartotinai primena tremtinių organizacijoms ir Vyčio leidėjams, kad pagal veikiančius įstatymus Lietuvoje Vytis galėjo būti vartojama:

- 1) valstybinėje vėliavoje, metaliniuose ir popieriniuose piniguose, taip pat įvairiuose valstybės vertybiniuose popieriuose;
- 2) valstybės įstaigų kurtiniuose štampuose ir antspauduose (savivaldybės, kurios turėjo savo herbus, kurtiniuose štampuose ir antspauduose paprastai vartoja savus);
- 4) Kitos organizacijos tegalėjo vartoti Vytį tik atskiru leidimu, taip pat kitiems reikalingas (ženkleliuose, atvaizduose ir kitur) Vytis galėjo būti panaudotas tik su kompetetingų įstaigų leidimu;

Esant tremtyje dera Vyčio gaminimo ir jo vartojimo nuostatų laikytis. Tinkamai prietaikant veikiančius nuostatus tremties sąlygomis nustatoma:

- 1) Vytis gaminamas atmušto monetose Vyčio pavyzdžiu,
- 2) Vytis gali būti vartojamas kurtiniuose štampuose ir antspauduose valstybinio bei savivaldybinių pobūdžio įstaigų bei organizacijų ir
- 3) Lietuvos tautinė vėliava yra įstatymų nustatytų spalvų: raudona, žalia, geltona (skaitant spalvas iš apačios — viršun).

(ELTA)

SUAKMENĖJES MIŠKAS

Vieną vasarą pirklys Arthuras Pohndorf iš Nevados turėdamas kiek laisvesnio laiko nutarė aplankyti savo draugus gyvenančius Arizonoje. Kadangi ir draugai tuo metu turėjo laiko, nutarė visi kartu pakeliauti po kraštą ir apžiūrėti įžymesnes vietas. Be abejonės pirmiausiai jie nutarė aplankyti šiaurėje Grand Canyon. Bradshaw Mountain ir kitas vietas. Vieną dieną draugai svečiui pareiškė padarysį jam tikrą sensaciją. Jie nuvežė jį į Holbrock parodyti suakmenėjusį mišką. Pakeliui jie dar apžiūrėjo modernių laikų statinį Roosevelt — Staudamm. Po kelių valandų jie jau buvo prie "Petrified Forest". Tai garus suakmenėjęs miškas.

"Tu turi žinoti", pareiškė vienas iš draugų, "čia nėra joks stebuklas. Prieš daugelį metų paprastas miškas nugrimzdė ir jį apliejo mineralinis vanduo. Per tūkstančius metų miškas konservavosi ir pavirto į putnagą (kvarcą). Ir tai viskas".

Fohndorf nepaprastai susidomėjo reginiu. Ilgai jis žiūrėjo į aukštus akmeninius stoburius. Draugams atsibodo žiūrėti į plikų akmenis ir jie nusėjo atsipūsti į netoli esantį restoraną. Pohndorf liko vienas tarp akmenų ir nė negalvojo iš čia greitai išsikraustyti. Bevaikštinėdamas po akmeninį mišką jis rado nulūžusių akmeninių gabalų, kurie nedideliais gabalais gulėjo ant žemės. Jis rūpestingai kiekvieną tokį gabalą apžiūrėjo, padaužė ir kas jį čia taip domino, niekas negalėjo suprasti.

Kada po geros valandos draugai grįžo į suakmenėjusį mišką, jiems teko ilgai ieškoti Pohndorfo, kol jį rado toli miške berenkantį akmenis. Jis pamatė draugus apipylė juos klausimais.

"Pasakyk man, kam priklausė tas miškas?"

"Kiek mes žinome, miškas priklausė valstybei".

"Tai išeina, kad negalima paimti nė vieno gabalo griuvėsių. Aš labai norėčiau kelis gabalus griuvėsių parsivežti į namus. Nenoriu daug, maž-

KAIP KARTAIS PRATURTEJAMA

daug 3 — 4 kumščio didumo gabalus.

"Aišku, tu gali pasiimti kiek tau reikia, juk tų griuvėsių visur centneriais mėtosi".

"Aš vistiek norėčiau pasikalbėti su miško prievalda. Kur jį būtų galima rasti?"

Jie visi pradėjo ieškoti priežiūrėtojo. Bevaikščioidami po kurio laiko rado valdžios priežiūrėtoją. Prižiūrėtojas labai nudžiugo, kad atsirado žmogus, kuriam jis gali būti naudingas, nes iki šiol beveik niekam jis nebuvo reikalingas ir manė, kad kurią nors dieną valdžia jį atleis kaip nereikalingą šių plikų akmenų sargą. Taip pat jis labai apsidžiaugė, kad atsirado žmogus, kuris jo akmenis vertina.

"Aš nenoriu imti viso akmeninio medžio", tarė Fohndorf, "man užtektų, jei aš gaudiau kokį 10 centnerių čia aplink besimėtančių griuvėsių, kurie niekam nereikalingi".

"Šiuo reikalu jūs turite kreiptis į Phoenix. Sostinėje yra

įstaiga, kuriai šis miškas priklauso".

Po dviejų dienų jis jau sėdėjo miško priežiūros įstaigoje. Čia mielai jam buvo duotas leidimas pasiimti keletą centnerių griuvėsių.

"Ar tie akmenys gali būti kam naudingi?" paklausė vienas iš tarnautojų.

"Ne daugiau ir nemažiau, kaip ir kiti akmenys", atsakė Fohndorf.

Po kelių savaičių Fohndorf su dideliu sunkvežimiu stovėjo miške ir krovėsi akmenis. Su tokiu nežymiu krovinio jis važiojo per sieną į Nevadą. Pravažiuodamas pro vieną akmenų kalyklą jis sustojo. Kaip tik tuo laiku akmenų kalykla neperdaugiausiai turėjo darbo.

"Aš norėčiau tų akmenų", tarė Fohndorf, "nugalėti plokštes. Man atrodo, kad nudauginus išėitų labai gražūs ir ypatingi akmenys".

Tuomet Fohndorfiui buvo kaip tik atėjusi idėja ne ką kitą padaryti, kaip nudauginus

akmenis juos pasidėti atminčiai. Bet kada jis po savaitės vėl aplankė akmenų kalyklą, jam užėmė žadą. Prieš jį gulėjo visa eilė gražių nušlyfytų akmenų, kurie žėrėjo įvairiomis spalvomis. Tai tikrai brangūs deimantai, galvojo jis. Net medžių augimo eilės buvo matomos, kurios dar pagražino visą akmens ornamentiką. Be to, kiekvienas akmuo buvo vis kitiškas.

"Vistik mano nujautimas man neapgavo", galvojo Fohndorf. "Iš šių akmenų aš išdėsiu tokius papuošalus, kurių iki šiol Amerika dar nežinojo".

SUDUŽUSI BONKA

Maždaug prieš 10 metų Parvžiūje gyveno varginga gyvenimą monsieur Eduard Benedictus. Iš profesijos jis buvo chemikas, turėjo mažą labora-

toriją, kurioje darė įvairius eksperimentus norėdamas išrasti ką nors nauja. Tačiau jam likimas nelėmė ne tik nieko naujo išrasti, bet ir ką nors patobulinti. Jis gyveno taip vargingai, kad negalėjo užsidirbti kurui ir ištisas dienas praleisdavo šaltame laboratorijos kambaryje. Beveik vidurnaktis. Laikas į namus. Kaip visos, taip ir ši diena praėjo be naudos. Besiruošiant išeiti po kojų pasipainiojo bonka, kurie paėmė sušalusiomis rankomis ir bandė padėti ant lentynos, bet benešant bonka išslydo ir krito ant akmeninių grindų. Nebekreipdamas dėmesio į nukritusią bonką išėjo į namus.

Po kelių dienų jis vėl apsilankė savo laboratorijoje. Nukritusi bonka vis dar tebegulėjo ant grindų. Žiūri ir neatsistebi, bonka krito ir sudužo lygiai į 6 gabalus, tačiau nėsimatė jokių skeveldrų. Stebisi ir negali atsistebėti. Paima nuo grindų bonkos dugną ir meta ant akmens. Dugnas perskilo lygiai pusiau, bet ir ši kartą nė vienos skeveldros. Benedictus jaudinasi. Jis ne-

gali išgalvoti iš kur pas jį atsirado tokia bonka? Dabar jis prisimena. Joje prieš kiek laiko buvo raudonas vynas. Jis pradeda bandyti kitas bonkas. Lygiai tokias pat vyno bonkas meta ant grindų ir visos sudužta mažiausiai į šimtą mažų skeveldrų, kurias neįmanoma ne tik rankomis surinkti, bet ir šepetį sušluoti. Ir kiek jis bonkų nesudaužė, nė viena taip nesudūžo, kaip ši anąkart paima iš jo kojų.

Dabar jis galvoja, kas joje buvo, kada išgėrė vyną. Benedictus dar kartą paėmė sudužusios bonko šukes. Gerai apžiūrėjęs prisiminė, kad prieš tiek laiko toje bonkoje buvo kolodiumas, kurį jis maišė su šeros rūkštimi. Kolodiumo ir šeros rūkšties junginys pagamina bespalvį skystį, kuris ore greitai išgaruoja palikdamas ant stiklo ploną permatomą sluoksnį. Šis sluoksnis dabar Benedictus lengvai peiliu nuo stiklo nugrendė. Tą patį bonkos stiklą pašaliną nuo chemikalų meta ant akmens ir kaip ir visi stiklai jis sudužta į šimtus mažų šukelių.

Tėvyne, buki laisva, laiminga ir amžina

(Tęsinys)
Jau 25,000 lietuvių tremtinių vaikščioja laisvąja Amerikos žeme, dirba jos fabrikuose, didina jos amerikinių potencialų, ir savo kruvina patirtimi padeda blaškyti bolševikų melą. Be jūsų, broliai amerikiečiai, tiek daug jų būtų negalėję patekti į šią šalį.

Reikia su širdgėla konstatuoti, kad vienur, kitur, yra pastebėtas trūnimasis tarp seniau ir dabar atvykusių lietuvių. Atrodo, kad Amerikoje atsirado dvi lietuvių rūšys, senieji ateiviai ir naujieji emigrantai — DP.

Aš noriu teigti, kad tai yra didelis, bet ir laikinas nesusi-pratimas. Mano galvoje tas paskirstymas yra ne mūsų pačių padarytas. Jis yra mūsų priešų, Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės priešų, padarinys.

Iš tikrųjų visi USA esą lietuviai yra vienos tautos vaikai, kurie nemorėdami gyventi kruvino caro ir dar kruvinesnio Stalino nelaisvėje pasitraukė iš savo gimtosios žemės. Pasitraukė ne dėlto, kad jos nemylėjo, kad ji jiems buvo svetima, bet dėlto, kad joje pasilikimas daugeliui sudarė tiesioginį gyvybės pavojų.

Mes visi savo gyvybę gelbėjome netik sau, bet ir dėlto, kad norėjome, jog ji būtų naudinga mūsų tautai.

Teisybė, kad seniau išvykę iš Lietuvos matė jos vieną gyvenimo laikotarpį, mes, vėliau išvykę, matėme kitą. Bet tai nesudaro pagrindo išsiskyrimui. Priešingai, tai sudaro pagrindą apsigundimui, savitarpiam papildumui.

Mus visus, išblokštus iš gimtosios šalies, nesaisto ir nevaldo jokie teisiniai nuostatai, mes neturime jokios rašytos konstitucijos, kurioje būtų fiksuota mūsų pareigos gimtajam kraštui ir už kurių nevykdymą grėstų viešosios ar kitokios bausmės.

Kiekvienas iš mūsų supranta, kad dabartinis gyvenimas yra sunkus, kad mes laikomės

nepaprastu valios įtempimu. Maunamės iš mūsų bočių paveldėta ištverme. Stiprinamės mūsų tautos per ilgus kovos ir sunkaus darbo amžius įgyta kantrybe. Bet tuo pačiu laiku kiekvienas iš mūsų, net be jokios propagandos, gerai suprantą, kad kito kelio šiose sąlygose nėra. Mes, ir individuališkai ir tautiškai, galime išlikti tik susijungę, sudarydami vientisą, galingą ir taurų vienetą. Tokiam nusistatymui, tokiam procesui, negali ir neturi pakenkti net mūsų ideologiniai ir socialiniai skirtumai.

Mes galime būti įvairūs, kaip vaivorykštės spalvos, bet mes privalome būti vientisūs, kaip saulės spindulys išsviestas į pasaulio erdvę.

Visame žemės paviršiuje išblaškyti žydai sutinkami savo naujus metus, nepaliaujamai vienas kitam linkėjo "kitus metus sutikti Jeruzalėje". Jų linkėjimai išsipildė. Lietuvai atgauti nepriklausomybę, lietuvių tautai tapti laisva, nebus sunkesnių kliūčių už tas, kurias žydai turėjo nugalėti Palestinos atkūrimui ir grįžimui į savo pažadėtąją žemę.

Lygindami mūsų dabartį ir Lietuvos būklę prieš 33 metus — randame daug panašumo. Tik dabartis yra keliaropai tra-giškesnė.

Tuomet beveik ketvirtis milijono mūsų tautiečių buvo išmėtyti revoliucijos anarchijos paskendusios Rusijos plotuose. Daug tūkstančių mūsų žmonių buvo vokiečių karo nelaisvėje, arba buvo kalinami koncentracijos stovyklose.

Šiandien apie 70,000 mūsų kiti išblaškyti įvairiose kontinentuose, keliolika kartų didesnis skaičius kenčia ir miršta tundroje, taigoje, beviltiškai vilkdamis sunkiai pakeliamą jungą.

Mūsų gimtoji šalis ir tuomet buvo ir šiandien yra okupuota nuožmaus istorinio priešo. Ir tuomet nežinojome ir šiandien nežinome, ką atneš išauštantis rytas.

Baigdami lyginimą tik vieną

DR. D. JASAITIS

išvadą galime padaryti: mūsų tautos kamieno, kuris paliko gimtosios žemės sargyboje šian-dieninė būklė yra baisesnė nei ji buvo 1918 m. vasario 16 d. Ir tuomet buvo mūsų žemė nuterota, jos žmonės gyveno lindynėse ir tuomet juos kapojo okupanto kančios. Bet tuomet vyko lėtąs pavergtos tautos naikinimas. Dabar gi jos žudymas vyksta šuoliais. Dabartinė būklė mūsų krašte netik baisi, bet ji grasina mūsų tautai pražūtimi ir nugrizdimu į nebūtį.

Mūsų turimi duomenys apie mūsų tautos padėtį Sovietų Sąjungoje leidžia manyti, kad 1944-45 laikotarpyje bolševikai nužudė ir išvėžė iš Lietuvos apie 800,000 žmonių, arba Lietuvos gyventojų skaičius mažėja po 350 asmenų per dieną. Tasai skaičius yra ypatingai baisus, nes nepriklausomoje Lietuvoje natūralia mirtimi mirdavo tik apie 100 žmonių į dieną. Okupuotoje Lietuvoje nuo 1945-50 buvo įvykdytos 6 masinės lietuvių deportacijos. Pirmoj 1945 m. liepos mėn.

Antroji masinė deportacija buvo vykdoma 1947 m. vasario 16 d.; trečioji tų pačių metų liepos mėn.; ketvirtoji 1948 m. gegužės 22 d.; ji buvo pati didžiausia ir žiauriausia. Ji la-liausiai palietė Lietuvos ūkininkiją. Penktoji deportacija įvyko 1949 m. kovo mėn. 24 — 25 d.; o šeštoji tais pačiais metais birželio mėn. Yra davinii galvoti, kad tokių išvežimų buvo ir 1950 m. Tomis deportacijomis bolševikai įvykdė sukaupę bolševikiškų budelių Gladkovo — Sierovo planą, kuris buvo paruoštas 1941 m. pavasarį Maskvoje, ir kuris buvo pradėtas vykdyti 1941 m. vasarą (13 — 16 birželio). Pagal tą planą iš Lietuvos turėjo būti išvežta virš 700,000 gyventojų. Yra pagrindo galvoti, kad lietuvių tautos naikinimas nesibaigė minėtomis deportacijomis, bet kad jis vykdomas ir šiandieną. Turime žinoti, kad

šalia masinių deportacijų lietuviai išvežami ir kitais būdais. Kiek lietuvių išvežama iš Lietuvos šituo keliu (per kalėjimus) negalima nustatyti.

Jau 1944 m. birželio 30, tai yra tuomet, kuomet Sovietų Sąjunga buvo ką tik įvykdžiusi Pabaltijo valstybių okupaciją, Molotovas pareiškė — "Būtų nedovanotina, jei Sovietų vyriausybė nedarytų tai, ką darė Rusų Carai pradedant Jonu Žiauruoju. Juo labiau, kad sąlygos gali niekuomet nebūti tokios palankios".

Praeityje didžiausiais tautų naikintojais buvo Atila, Čingišchanas. Moderniškais Čingišchanais buvo Hitleris ir yra Stalinas. Jie savo darbais davė galimybę susikurti naujam mokslui — genocidui. Demokratiškas pasaulis jaučia genocido baisumą. Kovai su juo Jung. Tautų organizacija paruošė specialią konvenciją. Neseniai ji buvo ratifikuota.

Kuomet ateityje grius geležinė uždanga ir laisvojo pasaulio laisvas žmogus patirs šėtoniškus naikintojų darbus ir ža-lą padarytą mūsų tautos sie-lai ir kūnui, jis apstulps ir baimingai sudrebės. Bet pasibaurėjimas niekuomet neatlygina aukai padarytos skriaudos, nors tos skriaudos yra apokaliptinės ir šaukiasi dangaus keršto. Tie skaičiai apie mūsų tautą, kurie minėjau, nėra naudingi mūsų politinio išlaisvinimo akcijai. Mūsų nedraugai trina iš džiaugsmo rankas, nes jie tikisi, trečio pasaulinio karo jie tikisi 3 pasaulinio karo vie-sulams pražūst ne tik kad ne-bus galima surasti atskirų ūkių laukų ribų, bet Lietuva bus be lietuvių arba su labai mažu gyventojų skaičium. Jei taip įvyktų, bus lengva užgrobti ir kolonizuoti Lietuvos tuščius plotus. Todėl nėra reikalo tas žinias per daug skelbti sveti-miems. Bet mes patys turime išdrįsti pažvelgti atmerktomis akimis net ir į žiauriausią rea-lybę. Jei aš apie tuos žiaurum-mus kalbėjau, tai ne dėlto, kad jaudinti ir dirginti nervus, bet dėlto, kad mes padarytumėm tikras ir toli siekiančias išva-das: išsaugot kiekvieną vistik

kur esantį lietuvių lietuvių tau-tai ir Lietuvai. Tai padaryda-mi atliksime didžiausią tautai patarnavimą. Amerikoje esą lietuviai turėtų būti tos akcijos iniciatoriai ir vykdytojai. Jų čia yra daugiausia, jie finan-siškai yra stipriausi. JAV ofi-ciali statistika rodo, kad 1942 m. šitame krašte buvo 240,620 (iš jų 122,660 foreign born, 140,620 foreign born or mixed, 9,500 native parentage). Nėra abejonių, kad tuo laiku lietu-viskos kilmės žmonių buvo žy-miai daugiau, bet jų dalis ne-buvo lietuviams užsiregistruve. Dar pernai Čikagoje žmonių surašinėjimo metu lietuviams susiregistravo apie 135,000 asmenų. Jie mums dar labiau imponuos, jei prisiminsi-me, kad kaimyninėje Kanadoja iš 5 — 6,000 šeimų per 200 metų išaugo penkių, šešių milijonų tautinės grupės. Ir dar svarbiau, kad tos grupės ir šiais laikais neturi tenden-cijos mažėti. Kelius ir prie-mones tiems tikslams siekti

IŠ TREMTINIŲ GYVENIMO VOKIETIJOJE

TREMTINIŲ PADĖTIS VIS LIŪDNĖJA

Mūsų korespondento Vokietijoje

Negalinčių emigruoti trem-tinių problema vis dar atvira. Nėra abejonės, kad daug trem-tinių pasiliks Vokietijoje. Jau prieš metus laiko buvo pradė-tas ruošti DP įstatymas, kuris kažkur užkiuvo. Kaip dabar patiriama, DP įstatymas per-duotas trijų komisijai, kuri no-ri vėl įstatymą peržiūrėti ir jį pagrįsti tarptautiniais nuosta-tais. Tačiau kiek laiko įstaty-mo koregavimas truks niekas konkrečiai nepasako. Iš ki-tos pusės manoma, kad iš DP įstatymo nieko neišeis ir jis tyčia vilkinamas. Kaip tik diena po dienos vokiečiai įgauna vis didesnes teises ir grei-čiausiai jie patys išleis įstaty-mą tokį koks jų interesams bus tinkamesnis.

Teleis tik 1 svarą kavos

Iki šiol tremtiniais buvo galima siųsti į mėnesį po 5

svarus kavos ir 1 svarą arbatos. Tą normą tremtiniai be sun-kumų gaudavo. Dabar atitin-kamos vokiečių įstaigos paruo-sė naują maitų įstatymą, ku-riuo tebus leidžiama per mė-nesį siųsti tik 1 svarą kavos, o arbatos visai neleis. Spėjama, kad jau nuo kovo mėn. 1 d. įstatymas įsigalios.

Niekas nebevažiuoja į tėvynę

Nežiūrint stiprios sovietų propagandos, repatriacija į Pa-baltijo kraštus visiškai sustojo. taip pat repatriacija į Lenkiją skandalingai sumažėjo. Gruo-džio ir sausio mėn. į Pabaltijo kraštus nė vienas nerepatrija-

Vadovaujančios institucijos be atramos, be pasitikėjimo tautos masėse, ilgainiui atitols nuo jų. O dabartiniai laikai yra masi-nių veikimų laikai. Svarbu, kad tik jos būtų suasmenintos. Ne-galima tikėti, kad masės būtų vienmintės, bet būtina, kad jos būtų apvienytos, kad jos gy-ventų "in the state of the Uni-ty" dvasia. Mūsų vadovaujan-čios institucijos negali būti svetimkūnis tautoje, lietuviš-koje visuomenėje. VLIKo va-sario 16 proga išleistame atsi-šaukime randame, kad oku-puotoje Lietuvoje susikūręs vy-riausias krašto rezistenciją ap-jungęs organas VLIKą pripa-žino ir patvirtino. Tai didelės svarbos faktas. Todėl VLIKas nėra vien tremties kūrinys, jis nėra vien tremtinių politiniai visuomeninė organizacija; jis tokiu niekuomet ir nebuvo.

Jei JAV prezidentas dabarti-nės tarptautinės politikos su-darytų faktų akivaizdoja skel-bia "the state of emergency" ir reikalauja iš savo tautų "the state of unity", tai juo labiau toksai nusistatymas turi būti mumyse.

(Bus daugiau)

vo, o į Lenkiją terepatrijavo vos 3 lenkai.

Latviams sunkinama emigracija

Kaip patiriama, paskutiniu laiku iš pereinamųjų stovyklų emigruoja vos trečdalis latvių. Du trečdaliai latvių priversti grįžti į kilmės stovyklas neribotam laikui. Tai daugiausiai buvę kareiviai. Paskutiniu lai-ku esą išaiškinta, kad latviai labai aktyviai dalyvavę žydų šaudyme, kad jie žydus šaudė ne tik Latvijoje, bet ir Lietu-voje ir Lenkijoje. Todėl jų emigracija ne tik į JAV, bet ir į Kanadą bei Australiją pa-sunkėjusi.

LIETUVIŠKOJI TREMTIES MOKYKLA TIESIA RANKAS Į TAVE, TAUTIETI! PADEK JAI!

Taigi jam dabar buvo aišku, kad kalodiuamas nors ir nepa-darė stiklą nedūžtamą, bet at-siektė tai, kad stiklas dūžta į taisyklingus gabalus ir jokių būdu ne į smulkias pavojingas šukes.

Po dviejų dienų mažas che-mijos fabrikas, kuriame Bene-dictus tarpais dirbdavo bandy-damas pagaminti parafino mišinį, gavo iš jo laišką, kad jis daugiau į darbą nebeatėisias.

Dabar mažoje Benedictus la-boratorijoje užvirė darbas. Pa-ėmęs dvi stiklo plokštes jas iš-tėpė kalodiuomo junginių ir su-klįjavo. Tokį stiklą jis daužė lazda, mėtė į jį plytas, laužė ant stalo kampo. Jis lužo trūko, bet jokių būdu ne į smulkias šukes.

Po savaitės vargšas chemikas atvyko į garsų Renault auto-mobilių fabriką nešinas tokį pat gabalą stiklo. Šį kartą jis atkreipė visos direkcijos dėme-sį. Inžinieriai, direktoriai, tar-nautojai stebėjo, kaip Benedic-tus su keliais savo darbininkais daužė, laužė ir mėtė stiklo plokštę. Neaiškinant visų smul-

kmenų kaip Benedictui ėjosi automobilių fabrike, reikia tik viena pasakyti, kad bandymai baigėsi pietumis pas vyriausią fabriko direktorių.

Pietų metu vienas fabriko direktorių pasakė kalbą: "Aš turiu jus pasveikinti su jūsų stikliniu "sviestainiu". Jūs pa-darėte išradimą, kuris užka-riau visą pasaulį. Nedūžta-mas stiklas gimė. Tūkstančiai keleivių ir automobilistų vieną dieną bus jums dėkingi už iš-gelbėjimą jų nuo mirties ir sunkių sužeidimų".

UŽTRAUKTUKO ISTORIJA

1891 metais gyveno toks Mr. Whitcomb L. Judson. Jis bu-vo, galima sakyti, geras šei-mos tėvas, tačiau mėgo pato-gumus ir priklausė tokiai rūšiai žmonių, kurie, jei yra proga, geriau sėdi, negu stovi. Henry Ford mano, kad tokios rūšies žmonės gyvena ilgą laiką lai-mingą gyvenimą. Tačiau apie W. L. Judson to nebūtų galima pasakyti.

Ir štai Mr. Judson jau kuris

laikas kankinosi su batų su-varstymu. Dėl storo pilvo jam tekdavo padėti daug vargo iki jis prisilenkdavo prie kojos, o po kiekvieno tokio darbo tek-davo jam sunkiai atsipūsti. Jis vis galvojo, ar gi nebūtų gali-ma, taip sakant, vienu kartu batą susegti ir atsegti. Kitaip sakant, vienas rankos mostelė-jimas ir batas atsegtas ir vėl vienas rankos mostelėjimas ir batas iki pat viršaus susegtas. Net jam nuo tokių svajonių pa-sidarydavo lengviau.

Taip begalvodamas Judson pradėjo ir dirbti. Jis bandė iš-vielų įvairias kombinacijas, karpė blėkas, jas kalė, dėjo ir pagaliau vieną dieną atrodė, kad jo idėja gimė. 1893 metais jis atvyksta į Chicago, į tech-nikos parodą su keistais vielų raizginiais. Čia jis susitinka žinomą asmenybę Lewis Wal-ker, kuris jo išradimą gerai ap-žiūri ir pagaliau jie prieina iš-vados, kad vistik gali kas iš jo raizginių išieiti. Jie nutaria jo išradimą tobulinti. Ir vėl du metų Judson dirbo ir priėjo iš-vados, kad reikia tik išrasti ma-

šiną, kuri greitai ir lygiai ga-mintų užtrauktukams nare-lius. Walker taip pat su tuo sutiko. Ir vėl praėjo daug lai-ko iki vieną dieną Judson pa-siekė tikslo — mašina buvo pa-statyta. Atėjo visų lauktoji diena. Spauda paskelbė apie naują išradimą. Ir mašina iš-spaudė pirmąjį spindintį už-trauktuką. Pasipylė sveikini-mai, ir ištisos eilės alaus bonkų laukė laimingųjų išradėjų — pirmųjų fabrikantų. Jiems be-sidžiaugiant išradimu ir betu-sinant bonkas, vienam dalyviui užėjo mintis pagaminti dar vie-ną užtrauktukų egzempliorių. Jis paleido mašiną, kuri subil-dėjo, sužūrė ir pati mašina su-sispaudė nepagamindama nė vieno narelio taip visų laukia-mo užtrauktuko. Nebebuvo vil-ties, vadinasi, mašina atsisakė tarnauti savo paskirčiai.

Mr. Judson, kuriam atėjo užtrauktuko idėja, nustojo vil-ties visiems laikams ir daugiau niekas apie jį nieko negirdėjo. Nekitaip išėjo ir F. Poduškai, kuris 9 metai anksčiau Vienoje išrado užtrauktuką ir užregis-

travo patentą, tačiau ir iš jo išradimo nieko neišėjo, kai jį reikėjo įgyvendinti.

Užtrauktuko išradimu ir prieš Judson ir po Judson ištisos ei-lės technikų suko galvas, kaip pagaminti gerai veikiantį pa-togų užtrauktuką, tačiau nė vienas jų negali šiandien gal-voti, kad jis, o ne kitas yra šiandieninio užtrauktuko išra-dėjas. Šioje srytyje iki šiol pa-saulyje neturi niekas monopo-lio. 1912 metais švedų inžinie-rius Gideon Sundback paga-mino neblogą užtrauktuko mo-delį. Maždaug po 5 metų vie-nas Brooklyno siuvėjas savo-tišką užtrauktuką pradėjo į-siūtį į uniformas. Vėl po 4 metų firma B. F. Goodrich pra-dėjo masiniai gaminti neblogus užtrauktukus "Zipper" ir pa-darė neblogą biznį. Tačiau visi užtrauktukų patentai šiandien yra nebegalioja. Kas turi norą ir ūpą, prie to ir pinigų, tas gali šiandien be jokio rūpesčio kalti užtrauktukus.

L.

I dalies galas.

Visokius Spaudos Darbus

PUIKIAI IR NEBRANGIAI PADARO "Lietuvių Žinių" Spaustuvė

SPAUSDINAME:

VIZITINES KORTELES
LAIŠKŲ BEI VOKŲ ANTGAUVIUS
RUBRIKUOTUS SPAUSDINIUS
BALOTUS
ĮVAIRIAS BLANKAS
PARENGIMŲ PROGRAMAS
PLAKATUS
KATALOGUS
DRAUGIJOMS KONSTITUCIJAS
ŽURNALUS
KNYGAS

Darbą garantuojame. Dėl kainų rašykite arba asmeniškai kreipkitės į

"LIETUVIŲ ŽINIŲ" SPAUSTUVĖ
2211 Sarah Street, Pittsburgh 3, Pa.

BALANDŽIO 15 D.

sekmadienį)

5 val. vak.

Šv. Kazimiero
mokyklos salėjeLIETUVOS VYČIŲ PITTSBURGHO APSKRIČIO
RADIJO PROGRAMOS
PIRMŲJŲ METINIŲ SUKAKTUVIŲ

BANKETAS

Po vaišių ir programos bus šokiai grojant geram orkestrui

BILIJETA Po \$2.50

gaunami

"Lietuvių Žiniuose"

ir pas visus vyčių
nariusVYČIŲ 19-TOS KUOPOS
SUSIRINKIMAS

Kovo 15 d. (ketvirtadienį) Šv. Kazimiero mokyklos salėje įvyko vyčių 19-tos kuopos mėnesinis susirinkimas. Nors susirinkimas buvo negausus, tačiau visi dalyviai aktyviai dalyvavo diskusijose ypač banketo reikalu. Apskritai šiame susirinkime daugiausiai ir buvo kalbėtasi banketo ruošimo klausimais. Po susirinkimo buvo jauki kavutė.

VYČIŲ RADIJO PROGRAMA
IŠ KITOS STOTIES

Kaip teko patirti Lietuvos Vyčiai nuo š. m. balandžio 1 d. savo radijo programą transliuos jau iškito — WLOA radijo stoties Braddocke. Ta programa radijo programą bus prailginta iki pusės valandos. Vyčius reikia tik pasveikinti, kad jie taip energingai dirba lietuvių kultūrinį darbą. (Smulkiau apie radijo programą rasite skelbime).

PITTSBURGHO VYČIAI
CLEVELANDE

Praeitą sekmadienį Clevelando vyčių 25-ji kuopa buvo

surengusi vakarą, kurio metu kuopos nariai suvaikino 5 veiksmų dramą "Sąžinė". Ta proga į Clevelandą buvo nuvykę ir Pittsburgho vyčių 19 kuopos nariai: Helen Girdis, Jean Valkauskaitė, H. Macijauskas ir Pranas Baltakis. Pasinaudodami proga jie savo idėjos brolius clevelandiečius pakvietė dalyvauti Pittsburgho vyčių šventėje balandžio 15 d.

BALFO SUSIRINKIMAS

Neįvykus anksčiau šauktam BALFO susirinkimui, kitas BALFO susirinkimas šaukiamas balandžio 4 d. Lietuvių Piliečių Svetainėje South Side. Visi nariai ir ypač tremtiniai nuširdžiai kviečiami susirinkime kuopos dalyvauti. Pradžią 8 val. vakare.

VIEŠI PITTSBURGHE

Šiuo metu Pittsburghe Šv. Kazimiero klebonijoje vieši Tėvų Pranciškonų Provincijolas T. Justinas Vaškys, O.F.M. ir T. Aleksandras Žiubrys, O.F.M.

BUS RODOMOS GAVENIOS
FILMOS

Espleno vyčių 19-tos kuopos

iniciatyva Šv. Vincento parapijos salėje bus rodomos idėjos ir pačios naujausios Tėvų Jėzuitų paruoštos gavenios filmos apie Mariją Magdalėną, Šv. Steponą, kankinį ir Emmauso mokinius. Filmos bus rodomos 1951 m. kovo 18 d. (sekmadienį) Šv. Vincento a. Paulo mokyklos salėje, Tabor St. Esplen, Pittsburgh. Pradžią 3 val. ir 7:30 val. vak. Bilietų kaina — suaugusiems 50 c. ir vaikams. 25 c.

METINIS BALIUS

Balandžio 8 d. Šv. Vincento salėje įvyks metinis minėtos parapijos balius. Pradžią 3 val. Visus nuširdžiai kviečia dalyvauti parapijos komitetas.

LIETUVIŲ DIENOS
KOMITETO POSĖDIS

Kovo 18 d. Lietuvių Ūkio klube įvyks Lietuvių Dienos komiteto posėdis. Visi komiteto nariai ir suinteresuotieji kviečiami dalyvauti.

GALIMA GAUTI DARBŲ

Redakcijai pavyko sužinoti, jog vieną vietą (neblogai apmokamą) galima gauti darbų. Bedarbiai skubiai raginami te-

lefonuoti p. A. Krapavičiui (telefonas: PL. 1-7683) dėl smulkesnių informacijų.

METINIS KORTŲ LOŠIMAS

Šv. Pranciškaus Seserų vienuolyno nauda įvyks metinis kortų lošimas sekmadienį, balandžio 1, 1951, 3:00 po piet. Lietuvių Piliečių Svetainėje, South Side. Bus įvairių ir naujų dovanų, skanių užkandžių ir leidžiama loterijai \$100.00. Pelnas skiriamas naujos koplytėlės statymo fondui.

Komitetas kviečia visus rėmėjus ir geradarius atsilankyti. Jūsų dalyvavimas ir aukos pagreitins koplytėlės statybą, kartu sustiprins katalikybę ir lietuviybę.

Šv. Pranciškaus Seserų Rėmėjų Centro rašt.
Antanina Naujėlis

AUKOJO TAUTOS FONDUI

Praeituose numeruose skelbtame Pittsburgho lietuvių aukotojų Tautos Fondui sąrašė praleistos šios pavarčės ir aukos:

Mr. & Mrs. J. P. Shulnes aukojė 5 dol., ponai Skirpstai 5 dol. ir p. A. Žaliaduonis (Bridgville) 1 dol.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ IŠ

DIDŽIULIŠ PITTSBURGHO RADIO STOTIES

W. P. G. H.

NUO 1 VAL. IKI 1:30 PO PIETŲ

Nustatykite savo Radio ant numerio 1080

Programos vedėjas Povilas Dargis

Clothing

Dresses	25 c. & up
Ladies Coats	\$1.00 * & up
Ladies Shoes	25 c.
Ladies Winter & Fur Coats	\$3.50 to \$5.00
Raincoats	35 c. to \$1.00
Infants Shoes	15 c. to 30 c.
Mens Coats	50 c.

Other useful wearing apparel.

Rūbai

Suknelės	25 c. ir daugiau
Mot. paltai	1 dol. — " —
Mot. batai	25 c. — " —
Mot. žeminiai ir kailiniai paltai	3.50 dol. iki 5.00 dol.
Lietpalčiai	35 c. iki 1.00 dol.
Vaikų batai	15 c. iki 30 c.
Vyr. paltai	50 c.

Ir kitų gerų rūbų

Society of St. Vincent de Paul, Store and Clothes Bureau — 2005 Fifth Avenue, Pittsburgh, Pa. Darbo valandos nuo 9 iki 5. Seštadieniais nuo 9 iki 3.

Furniture

Chairs	50 c. & up
Rockers	\$1.50 & up
Tables	\$2.50 & up
Beds	\$5.00 & up
Bed Springs	\$3.00 & up
Kitchen Cabinets	\$5.00 & up
Dressers, Chests	\$7.50 & up
Divans, Couches	\$10.00 & up

Many other useful articles.

Baldai

Kėdės	50 c. ir daugiau
Stalai	2.50 dol. — " —
Lovos	5.00 dol. — " —
Matracai	3.00 dol. — " —
Virtuvės įrenginiai	5.00 dol. — " —
Kilimai, sofos	10.00 dol. — " —
Supamosios kėdės	1.50 dol. — " —
Virtuvės spintos	7.50 dol. — " —

Society of St. Vincent de Paul, Store and Clothes Bureau — 2005 Fifth Avenue, Pittsburgh, Pa. Hours 9 to 5, Saturday 9 to 3.

ATSIŠAUKIMAS

(Atkelta iš 2 pusl.)

Kolegijos Vadovybė tam širdingai pritardama, deja, neturi

HOMESTEAD

Kovo 11 d. sekmadienį Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje įvyko parapijos susirinkimas, kuriame buvo aptarta parapijos aukstinio jubiliejaus minėjimo reikalai. Gražų taip svarbaus jubiliejaus minėjimą nutarta suruošti rudenį. Jubiliejaus ruošimui išrinkta 16 asmenų komisija į kurią įeina ir visos parapijos komitetas. Nutarta komisiją padidinti, pakviečiant į ją ir tuos parapijos veikėjus, kurie negalėjo dalyvauti susirinkime. Komisijai vadovauja valdyba ir šių asmenų: pirm. J. Grėbliūnas, vicepirm. J. Milleris, sekret. J. Binkinas. Kitas komisijos posėdis įvyks kovo 18 d. sekmadienį, 7:30 val. vak. parapijos salėje. Bus tariami pirmi planai ryšium su minėjimu. Visi komisijos nariai privalo dalyvauti.

Susirinkimas praėjo labai pakeltoji nuotaikoje ir buvo baigtas malda. Korespondentas

LIETUVOS VYČIŲ RADIO

Programa

NUO BALANDŽIO 1 D.

Lietuvos Vyčiai pradės transliuoti Lietuvių Katalikų

Radijo programą iš

WLOA

1550 KYLOCYCLES

NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės: Knights of Lithuania, 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

C. K. PIKIEL

General Insurance

Notary Public

Marriage Licenses

Auto Licenses

Business Broker

WE SPECIALIZE IN TAVERNS

121 So. 22nd St. -:- Pittsburgh 3, Pa.

S. S., PITTSBURGH, PA.

Phone EVerglade 1-23C3

Atvykę į South Side—

Visuomet atsilankykite į

FLORENT RODGERS CAFE

136 South 21st Street -:- Pittsburgh 3, Pa.

Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital

JOHN KAMARAUSKAS

Lietuvis Laikrodininkas

—Expert Repairers—

CLOCKS—WATCHES—JEWELRY

2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

Tel.: AT. 7399

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška koplyčia dykai visiems. Kreipdamiesi į mus turėsite mandagų ir sąžiningą patarimą

Tel. HEmlock 1-0203

2128 Carson Street

S. S., Pittsburgh, Pa.

SLA skelbia

TAUTAI STIPRINTI VAJŲ

Kviečia visus sąmoningus lietuvius į bendrą darbą tautos gyvybei išlaikyti

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba nutarė paskelbti naujų narių įrašymo į SLA vajų ir išrinkti tokio Vajaus pravedimui komisiją: prezidentą W. F. Laukaitį, vice prezidentą Povilą P. Dargį ir sekretorių M. J. Viniką.

SLA Vajaus Komisija, atsižvelgdama į lietuvių tautos bei Lietuvos Valstybės tragingą padėtį, kuomet azitišku žiaurumu pasilaikantis rusiškas komunizmas grumoją išžudymu lietuvių, kuomet tarptautinių santykių stovis yra pavojingai įtemptas, nutarė jungti su šiuo Vajumi lietuvių tautinės sąmonės stiprinimą, Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą, remiant Jungtinių Amerikos Valstybių pastangas žmonijai taiką užtikrinti, demokratiniams laisvėms išlaikyti ir jas įgyvendinti visame pasaulyje. Šių gyvybinės reikšmės tikslų atsiekimui nutarta visų šiame Vajuje prisirašiusių narių dalis mokesčio skirti tiems tikslams atsiekti, todėl nutarta ir šį Vajų pavadinti:

TAUTOS STIPRINIMO SLA VAJUS

Šis reikšmingas Tautos Stiprinimo SLA Vajus prasideda Vasario 16 Dieną šiais metais. Šio Vajaus laikui įstodami į SLA ne tik turit progą palengvintomis sąlygomis apdrausti savo gyvybę ir sveikatą, bet kartu įsitraukiate į tautos gelbėjimo ir stiprinimo veiklą ir savo mokesčiais paremiate tą gyvybinės svarbos veiklą. Tokis SLA Vajus iš viso pirmas visoje SLA istorijoje.

Vajaus Komisija nuširdžiai kviečia visus geros valios lietuvius bei atidėliojo patapti SLA nariais ir prisidėti prie didžiųjų tautos gelbėjimo ir stiprinimo darbų. Kartu prisidėsite įgyvendinimui visų kiliųjų SLA fraternalinių tikslų ir užtikrinsite sau ir visiems SLA nariams praktiškas fraternales naudas. Įstojimo į SLA reikalais informacijas suteiks SLA kuopų organizatoriai ir kiti veikėjai, arba rašykite SLA sekretoriui:

Dr. M. J. Vinikas,

307 W. 30th St. New York 1, N. Y.

Lietuvių Žinios

TELEFONUI SUKAKO ŠIMTAS METŲ

(KAIP GALIMA SUKRAUTI MILIJONUS APVAGIANT VARGŠUS. UŽMIRŠTAS MISTER GRANT IR NELABAI GRAŽI MISTER BELL ASMENYBĖ)

Sukakus šimtui metų nuo telefono išradimo atsimenamas florentiečio Antano Meucci vardas.

Nusibodus mokesčių rinkėjo prie Florencijos vartų neįdomiam ir menkai atlyginamam gyvenimui, Antanas Meucci išvyko į Ameriką ir apsigyveno Havano, Ill. Gimęs buvo 1808 metais, o į Ameriką išvyko turėdamas apie 30 metų. Ten mokesčių rinkimu neužsiėmė. Turėjo įgimto palinkimo į mechaniką, tačiau be pretenzijų prilgti Voltą ar kitą tolygų Troško tik kaip nors užsitikrinti ramią senatvę. Vieną dieną dirbdamas prie miesto teatro sugavo mintį, kaip būtų galima tam tikrame atstume perduoti garsus. Tačiau tai įvykinti reikėjo nemažų finansinių išteklių, o jis jų neturėjo. Per didelį vargą susitaupęs pinigų įsisteigė žvakių dirbtuvėlę, kuri taučiau neturėjo nieko bendra su garsų perdavimu.

Tačiau tai jam leido truputį patogiau gyventi ir vienuose studijuoti. Po kantrių tyrinėjimų ir varginančių bandymų surado būdą susikalbėti neribotame nuotolyje. Savo išradimo fizinę formulę jis išreiškė tokiais žodžiais:

“Mano išradimo turinys yra virpanti diafragma ir elektrinis magnetas prijungtas prie spiralinių susuktos vielos. Diafragmos virpėjimas daro įtakos elektros srovei. Ties srovės kintėjimais perduodami į kitą vielos galą pažadina atitinkamus virpėjimus ten esančioje kitose diafragmoje ir taip girdimai sakomi žodžiai”.

Taip buvo aptartas telefonas 1850 metais. Nežinia, ar po šimto metų šiandien yra fizikas mokslininkas, kuris būtų sukūręs aiškesnę ir tobulesnę formulę išreiškiančią telefono veikimo būdą. Šis išradimas padarė neužmirštamą Antano Meucci vardą, tačiau iš vargo

jo neišgelbėjo. Kai išradėjas pradėjo ieškoti lėšų savo išradimą paskleisti ir atiduoti praktiškam naudojimui, visi jam uždarė duris. Jis labai apsi-vylė. Per didelį taupumą jam pavyko tik 1872 m. gruodžio 28 d. iškovoti savo išradimo patentą kortelę. Kai draugų patar-tas su savo patentu kreipėsi į Amerikos Telegrafo bendrovės direktorių tūlą Mister Grant, anas paprašė atsiųsti išradimo aprašymą. Išradėjas jam perdavė visus savo išradimo brailinius, visus projektus, visą savo sukurtą medžiagą. Penkis metus Grant nieko neatsakė. Galutinai pareikalautas sugražinti medžiagą, atsakė viską pametęs. Antanui Meucci tai buvo didelis smūgis! Dar skaudžiau, kad baigėsi jo įsigyto patento galiojimo laikas, o jį pratesti jis nebeturėjo pinigų. Tada vieną dieną — 1876 m. vasario 6 d. vienas po kito du asmenys — Bell ir Gray — be-

veik tą pačią valandą Vašingtone mokesčių įstaigoje prisi-statė gauti telefono išradimo patentą. Bell buvo pripažintas pirmas padavęs pareiškimą ir gavo telefono išradėjo titulą. Apie Antaną Meucci niekas nė neužsiminė — pati įstaiga “pami-ršo”, kad prieš keturis metus jam buvo pripažintas tas pat patentas. Nežinia iš kur Bell tuojau rado reikiamų kapitalų... Netrukus jis įsteigė “Bell Company”, kuri tapo didžiausią pasaulyje telefono reikmenų gamybos įmonė.

Meucci prisilgė visiškai desperacija. Tačiau už jį sukilo protestui visi po Amerikos kontinentą pasklidę italai. Stiprių grupė nuėjo į teismą apginti apvogto Meucci teises. Tačiau “Bell Company” paleido į darbą savo milijonus ir teismas pasisakė už Bell. Netrukus “Bell Company” padarė takti-

kos klaidą — pašaukė į teismą už skolas kai kuriuos neran-gius savo skolininkus. Anie panaudojo šią progą apkaltinti Bell apgaule ir melu, kad jis klaidingai prisiekęs patentų įstaigoje būk jis pirmas išra-dęs telefoną, nes jau prieš kelis metus tas patentas buvo pripa-žintas jo tikrajam išradėjui Antanui Meucci, kuris neteko patento neturėdamas pinigų pratesti jo galiojimą. Kilo di-delis skandalas, kuri laikraš-čiai paskleidė po visą platų A-merikos kontinentą. Tačiau Bell vėl paleidžia į darbą mili-jonus, “laisvoji” spauda nutilė ir visas skandalas vėl visų už-mirštas. Tik Vieni Amerikos italai nenurimsta. Su jais kar-tu vėl sukiša visi padorūs Ame-ricos piliečiai. Telefono paten-to byla vėl tampa svarbiausia dienos sensacija. Tik bylai at-sidūrus Vašingtono Aukščiau-

siaime Teisme paaiškėjo, kad “Bell Company” yra pasižadė-jusi kas metai visų savo pajamų 20% mokėti Amerikos Te-legrafo bendrovei (teisingiau pasakius jos direktoriui Mistei Grant, kuris “pametė” jam at-sištus Meucci išradimo plan-us). Aukščiausias Teisma: Vašingtone nusprendė Antaną Meucci pripažinti telefono išradėju. Telegrafo Bendrove už apgaule priteisė mokėti An-tano Meucci naudai pensiją ik jo gyvos galvos.

Tai buvo tik moralinis laimė-jimas žemišką gyvenimą beba-giančiam išradėjui. Tačiau ta pergalė dar nors prieš mirtį, praskaidrino prisilgta išradė-jų dvasią. Jis mirė Long Island — netoli New Yorko 1889 me-tais spalio 18 d.

(Iš Osservatore Romano, Nr. 284, 1950 m. gruodžio 3 d.).

holzo gimnazijai remti komi-sija todėl ir nutarė kreiptis į Tamstą su prašymu paaukoti tam reikalui bent vieną dolerį kas trys mėnesiai.

Jei Tamsta esi pasiryžęs sa-vanoriškai auką padidinti, ta-riame iš anksto ačiū ir prašome neužmiršti tatau įrašyti į prid-damą aukų knygelę.

Gavę Tamstos pirmą auką, nebevarginsime Tamstos tuo reikalu iki gegužės — birželio mėnesio.

Aukojimo tvarka ir atsiskai-tymas yra išdėstyta knygelėje. Ta proga primename, kad visi surinkti pinigai be išimties bus sunaudoti tik Diepholzo gim-nazijos reikalams. Atsakingi už tų pinigų tikslingą ir tei-singą sunaudojimą Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdy-bos nariai yra pasitikėjimo ver-ti patyrę visuomenininkai. Cle-velando komisija Diepholzo gimnazijai remti yra Clevelando Lietuvių Tremtinių Draugi-jos padalinys ir yra prižiūrima tos draugijos kontrolės organų.

Mes tikimės, kad Clevelando tautiečiai laiku ir tinkamai at-likis šią pareigą viename iš ko-vos laukų dėl mūsų tautos iš-likimo.

Iš anksto tariame ačiū!

**DIEPHOLZO GIMNAZIJAI
REMTI KOMISIJA
CLEVELAND**

Algirdas Nasvytis, pirmininkas
Diepholzo švietimo stovyklos
steigėjas

Adolfina Juodvalkienė, sekr.
buv. Diepholzo stovyklos ver-
tėja ir sekretorė

Simas Laniauskas, išdinininkas
buv. Diepholzo gimnazijos
mokytojas

DIDŽIAI GERBIAMAS TAUTIEŲ!

Daugumoje JAV lietuvių ko-lonijų jau vyksta aukų rinki-mas lietuviškos švietimo įs-taigoms Vokietijoje.

Eilė stambesnių centrų ap-siėmė globoti ir išlaikyti atski-ras klases vienintelės pasaulyje laisvos lietuvių gimnazijos Diepholze, Žemutinėje Sakso-nijoje. Laikas sukristi ir Cle-velando lietuviams.

Švietimo įstaiga Vokietijoje reikia išlaikyti ir jos bus išlai-kytos, jei ekonomiškai pajė-giausi iš visų po pasaulį išbla-kytų lietuvių — JAV gyvenan-tieji tautiečiai, ypatingai senoji emigrantų karta, pasiryš savo aukomis paremti Vokietijoje esančias lietuviškas mokyklas.

Kodėl tas mokyklas reikia remti, ypač Diepholzo gimna-ziją?

1. Vokiečių vyriausybė ir ka-rinė okupacinė valdžia leidžia ten lietuviškos mokykloms veikti ir savarankiškai tvarky-tis. Dėl to ten gali veikti tikrai lietuviškos mokyklos, ne tik sa-va kalba, bet ir dvasia.

2. Pinigo vertės skirtumas tarp dolerio ir markės, mokyto-jų išlaikymo pigumas, nemo-kamai gaunamos patalpos ir dar šokia tokia vietinės val-džios parama — sudaro sąly-gas, kuriose net ir mūsų nedi-delėmis jėgomis galima ten iš-laikyti lietuvišką gimnaziją.

3. Diepholzo gimnaziją šian-dien lanko daugiausiai Klai-pėdos krašto lietuvių vaikai. Remdami šią gimnaziją tuo pa-čiu padedame klaipeidėjams išlaikyti lietuviškumą. Mūsų pareiga — daryti viską, kas ga-lima, kad sunkiose sąlygose gy-

venantieji po visą Vokietiją iš-blaškyti klaipeidėjai nenusto-tų ryšio su Lietuva ir jautų mūsų globą.

4. Diepholzo gimnazijos mo-kiniai yra nemokamai išlaiko-mi bendrabučiuose. Tokiu bū-du, remdami švietimą, mes kar-tu padedame tautiečiams ir materialiai, maitindami jų mo-kyklinio amžiaus vaikus.

Paprastas apskaičiavimas ro-do, kad, jei susipratę lietuviui aukotų iš savo uždario tik po 33 centus kas mėnuo, tai tų pinigų drąsiai užtektų tai gim-nazijai ne tik išlaikyti, bet jai dar ir praplėsti.

Clevelande sudarytoji Diep-

CLEVELANDO ŽINIOS

PASISEKĖS VAKARAS

1951 m. kovo mėn. 11 dieną 5 val. p. p. Lietuvių salėje 25 Vyčių kuopa suvaicino puikų vakarą “Sąžinę”. Vaidinimas turėjo didelį pasisekimą. Ypač 4 ir 5 (paskutinė dalis) jaudino žiūrovus, kurių ne vienas, bū-damas net ir kietesnės širdies, apsi-verkė. Žmonių buvo apie 300.

Pertraukos metu kalbėjo Cle-velando veikėjai ir “Lietuvių Žinių” redaktorius St. Gabal-iauskas, kuris kvietė jaunimą stoti į Vyčių eiles.

Po vaidinimo buvo draugiš-ka vakarienė.

Vaidinime dalyvavo ir vyčių atstovai iš Pittsburgho: Jean Valkauskaitė, Helen Girdis, Pranas Baltakis ir Henrikas Macijauskas.

Pittsburgho atstovai pakvie-

tė 25-tą kuopą atsilankyti į ruošiamą banketą Pittsburghe, kuris įvyks balandžio 15 dieną. Clevelandiečiai pasižadėjo at-silankyti. (Vėliau apie vakarą bus pranešta smulkiau).

° Ignas Gatautis, atvykęs į Ameriką prieš porą metų ir gyvenęs Pittsburghe, dabar at-vykęs į Clevelandą, jau susi-rado darbą ir greitai laiku ke-tina pasiimti šeimą iš Pitts-burgho.

MULIOLIS INSURANCE and REAL ESTATE

6606 Superior Avenue
CLEVELAND, OHIO

P. J. KERŠIS

609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773

Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pa-saliniuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraudos (Insurance) reikaluose gausit geriausį patarnavimą.

Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgage.
Patarnavimas ir išpidymas garantuojama.

Kada gaisras sugadina ar apdegina tamstų namą ar fornicius, dėl pilno jų apkalnavimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS

LITHUANIAN FUNERAL HOME
(Jakubauskienė—Laisniučia Laidotuvių Direktorė)

Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai.

Lietuviai kreipdamiesi reikale prie mane apturėsit teisingą patarnavimą. Simpatiškas, mandagus, greitas ir gerasis už kitų patarnavimas. Vėžimai ligonių pervedimui į ir iš ligon-bučių. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulg jūsų pasirinkimo. Telefonuokit:

ENdicott 1762

6621 Edna Avenue

Cleveland, Ohio

NORS JOS IR MAŽYTĖS, BET TURI GRAŽIAI ATRODYTI

IR UŽ MAŽUS PINIGUS
galima nusipirkti daug grožio

19.95

Pavasarij labai tinka dėvėti languotą dvibortį drabužį su giliomis kišenėmis ir iškarpais atlagais. Mėlynos ar rudos spalvos drabužiai priderinti nuo 7 iki 14 metų amž.

Piniginės — 1.95, plus 20% taksų.

VELYKINIS MERGAITĖS DRABUŽĖ LIS
iš bliuskutės ir sijonėlio

5.00

Vaikščiojant čiūza. Atrodo labai gražiai, lyg kokia karalaitė būtų. Sijonėlis yra platus. Su šitokiu drabužiu Jūs du ktė Velykose atrodys labai žavinga. Turime žalios, rudos ir tamsiai mėlynos spalvos. Dydis tinka nuo 7 iki 12 metų amžiaus.

MERGAICIŲ DRABUŽIŲ SKYRIUS — ANTRAS AUKŠTAS

MIELAS LIETUVI,

Jau nuo senų laikų lietuviai yra pasižymėję didele meile Marijai, todėl ir Lietuva vadinama Marijos Žeme.

Norėdami dar labiau paskleisti Marijos garbinimą lietuvių tarpe ir išplatinti jos reikala-vimus, kuriuos Ji pasakė 1917 m. gegužės — spalio mėn. Fatimoj, pasirodžiusi 3 vaikams, mes išleidžiame lietuvių kalba knygą: **MARIJA KALBA PASAULIUI**. Tą knygą itališkai parašė Romos universiteto profesorius Dr. L. Gonzaga da FONSECA. Knyga bus apie 260 pusl., didelio formato, su paveikslais. Ji yra viena geriausių knygų apie Marijos pasirodymus Fatimoj ne tik lietuvių, bet ir svetimose kalbose. Per trumpą laiką italų kalba jos išėjo net 10 laidų! Ji išvers-ta į ispanų, portugalų, prancū-zų, anglų, vokiečių ir lenkų kalbas. Joje smulkiai aprašyta, ką pasakė apsireiškusi Marija ir ko Jina reikalavo iš žmonių; ką matė 70,000 asmenų, susi-rinkusių tada į pasirodymų vietą; kodėl dabar kasmet gegužės ir spalio mėn. 13 d. suplaukia į Fatimą po 500,000 — 700,000 įvairių luomų bei profesijų žmonių: mokytojų ir be-raščių, kaimiečių ir miestelėnų, žurnalistų ir rašytojų; kodėl ir kaip ten įvyksta kasmet šimtai dvasios ir kūno ligonių pagijimų. Knygoje yra aprašy-tos ne lengvos pasakos, bet tikri mūsų dienų įvykiai.

Vienas iš tų trijų vaikų, Liu-cija, dar tebėra gyva. Knygoje įdėta jos raštiški parodymai ir

vėliausi pasikalbėjimai su ja.

Tad šiuo maloniai kviečiame Tamstą prisidėti prie pasklei-dimo žmonėse šių Marijos rei-kalavimų. Tamsta tai galėsi padaryti:

1. Jei iš anksto užsisakysit šią knygą ir prisišis 2 dolerius;

2. Jei paraginsit savo pažis-tamus ir kaimynus užsisakyti tą knygą. Jeigu kas paaukos 5 dolerius ar daugiau, tas bus laikomas tos knygos GARBĖS RĖMĖJU: gaus knygą ir jo pa-vardė bus atspausdinta knygoje.

Knyga už kokio mėnesio kito išeis iš spaudos.

Jeigu ši knygą per trumpą laiką buvo išversta net į 7 sve-timas kalbas, tai tas rodo, kad ji yra įdomi, nepaprasta ir ver-ta kiekvienam perskaityti.

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiais adresais: 1. Kun. Mykolas Vembrė, 122 Canton St., Stoughton, Mass., 2. “Darbininkas” (Fatimos kn.), 366 W. Broadway, So Boston 27, Mass.

“THE OBSERVER” APIE RUSIJOS EKSPANSIJĄ

Įtakingas anglų dienraštis “The Observer” savo skiltyse pastaruoju metu daug rašo apie Sovietų Sąjungos oportunizmą ir jos ekspansiją. Laikraštis neužmiršta pabrėžti, kad karas Korėjoje yra senosios agresijos Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje tęsą. Laikraštis išreiškia viltį, kad vienokiu ar kitokiu būdu sovietų agresijai bus padarytas galas.